National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sent
Ottawa, Ont. K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
SEP 1 1983
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

B103/0/23/1

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 34 (1747) 1983 — NELJAPÄEVAL, 25. AUGUSTIL — THURSDAY, AUGUST 25 — XXXIV aastakäik

Jõekääru Suvekodu printsess Silvia Matsoo ja prints Erik Valter, kes valiti lõpuballil. Foto — J. Säägi

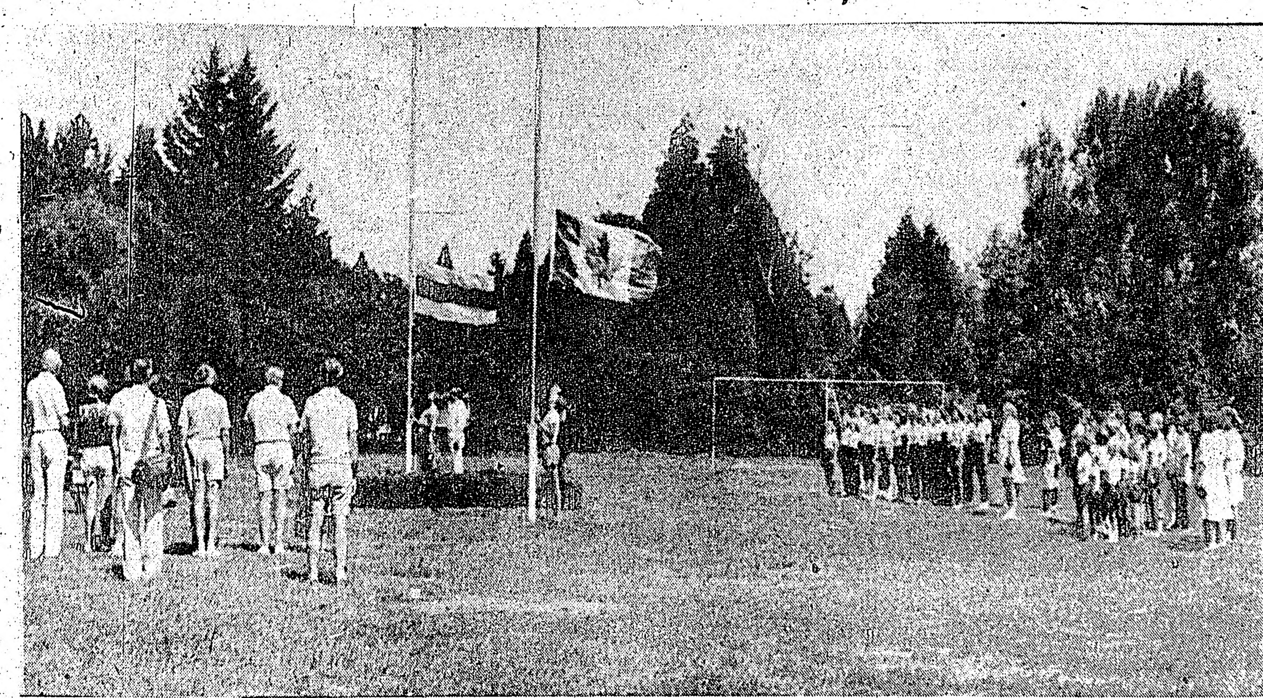

Toronto Eesti Naisseltsi Jõekääru Laste Suvekodus langetati lipud Eesti hümni kõlades. Foto — J. Säägi

Arafati abiline mõrvati Kreekas

PLO juhi Yasser Arafati lähem abiline Mamoun Meraish mõrvati. Ta oli sõitmas Piraeus sadamasse, vaadata üle laeva mille ta paar päeva varem oli ostnud PLO-le $450.000 eest. Mõrvariteks olid kaks meest, kes mootorrattal sõitsid Meraishi autost mööda ja tulistasid autos istujaid. Meraish sai silmapilkselt surma. Temaga kaasasõitja ja Meraishi neljaaastane poeg Massein said haavata.

PLO juhatus süüdistab mõrvas Iisraeli salapolitseid. Iisraeli valitsus Jeruusalemas eitab kategooriliselt süüdistust.

Jõekääru Suvekodu printsessi ja printsi kandidaadid valssi tantsimas. Foto — J. Säägi

Vene lennukid uurivad Kanada õhukaitset

Põhja-Ameerika õhukaitsekeskuse teate kohaselt on vene pommitajad sel aastal kolmel korral tunginud Kanada õhuruumi ja sealt välja saadetud Kanada võitluslennukite poolt. Õhukaitsekeskuse juhatuse arvates proovib vene lennuvägi, kui kiiresti Kanada õhukaitse reageerib vene lennukite sissetungile Kanada õhuruumi. Vene lennukid lendasid Kanada õhuruumi kahel korral juunis ja viimane kord 20. juulil. Sisselend Kanada õhuruumi teostati põhja-ida rajoonis.

Kanada poolelt saadeti vene pommitajatele vastu CF-101 sulustuslennukid (intercepter). Need tegid kindlaks, et Kanada õhuruumi sissetungijad olid vene TU-95 pommitajad. Pärast lennukite tüübi kindlakstegemist vene lennukid juhatati välja Kanada õhuruumist mere suunas.

Vene suured pommitajad ja transportlennukid kasutavad Siberi lennuvälju startimiseks üle Atlandi ookeani Kuubasse. Lennukite liiklus sellel teel on küllalt tihe ja Kanada õhukaitse eksperdi John Gellneri arvates venelased saadavad lennuteel Kuubasse mitmesugust varustust.

Nõupäeval arvati:

„Esto Valley" vajalik pealekasvavale generatsioonile

SEEDRIORU („Meie Elu" kaastööliselt) — Eesti kunstinädala lõpetamisel kogunesid kohalolnud „Rahvuslikuks Nõupäevaks", kus arutluste keskpunktiks oli Eesti Kunstide Keskuse poolt ostetud „Esto Valley" kujundamise kava. Rõhutati, et ostetud endine suusakeskus ei ole võistlejaks teistele eesti organisatsioonidele ja täidab eriotstarvet vaadates kaugemale tulevikku.

Rahvusliku Nõupäeva teemaks oli: „Mida on vaja aastal 2001 eesti kultuuri viljelemiseks?" ja sinna raami paigutati ka „Esto Valley", mille väljaarendamise suuremõõtmeline kava näeb ette meie pealekasvava noorema generatsiooni vajadusi ka 40—50 aasta pärast.

KORRASTUSTÖÖ ALANUD

Nõupäeva avasõnad ütles Eesti Kunstide Keskuse, EKN rahvuskultuurikomisjoni ja „Esto Valley" komisjoni nimel Stella Kerson, esitades andmeid Toronto kesklinnast tunnise autosõidu kaugusel asuva 96,5 aakri suuruse maatüki kohta, mis osteti 1. juunil 135.000 dollari eest. Kuna see endine suusakeskus asub looduskaitse piirkonnas, on esitatud taotlus ehitusloa saamiseks. Sellest oleneb edaspidine tegevus. Nõupäeval, kus moderaatoriks oli dr. Karl Aun, selgusid ulatuslikud kavad mida arutati neljas erigrupis.

„Esto Valley" asutavasse kogusse kuuluvad Märt Pihl, Antoni Truuvert, Ants Elken, Sven Ehvert, dr. Jaan Roos, Abel Lee ja Stella Kerson. Praegu on parandatud juba elektriseadmed, veepumbad, maaalune reservuaar jne.

Korraldada tuleb veel sissesõidutee, murukate jne. Kõne all oli võimalus piiratud tegevuse alustamiseks, näiteks telgitamisega, et kohta laiemalt tutvustada.

„EESTI MUINASKÜLA"

Arhitekt Ants Elken esitas üldjoontes kava, kuidas praeguse 4000 ruutjala suuruse kivihoone ümber ehitada „eesti küla", mis koosneks kunstimuuseumist, kokkusaamiskohast, vabaõhuteatrist kõlakojaga, sporditarvete hoidlast, elamutest, kabelist, tennisväljakutest, riietusruumidest. Siis veel bassein, stuudiod, saun jne. Muusikud loetlesid oma vajadusi — muusikainstrumente jne., mille hinnalisus tingiks alalise valve. Rõhutati, et keskuses peaks leiduma raamatukogu, kuhu koondatud vajalikud teatmeteosed jne., seejuures olemasolevate arhiividega võistlemata.

Kunstide ja spordikeskuse väljaehitamine oleks järkjärguline 5—10 aasta jooksul.

„Esto Valley" maksis 135.000 dol. Sellest $100.000 on võlg, mille tasumiseks hakatakse koguma raha.

„Rahvusliku Nõupäeva" seisukoht võeti kokku proklamatsiooniks:

ESTO VALLEY 2001

Tahame, et Eesti rahvuskultuur võõrsil kestab üle järgmise aastatuhande läve.

Arvame, et selleks läheb vaja keskust, mis kõiki rahvuskultuuri, kunstide ja rahvuspärimuste erialasid ühendab, noori viljelejaid köidab, erivõimetega professionaale ja teisi eriteadlasi eestlaste seast rakendab, ja ajaga kaasuvaid tehnilisi uuendusi kasutab.

Sellepärast soovime Esto Valley projekti teostumist, olles teadlikud sellega seostuvatest raskustest.

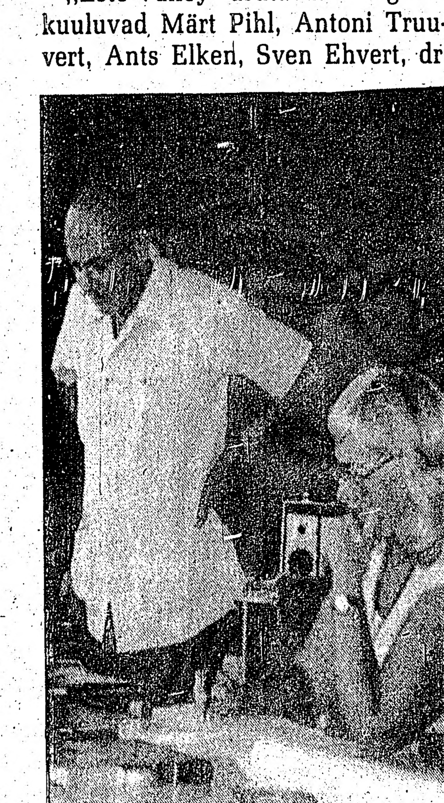

Dr. Karl Aun ja EKK president Stella Kerson Seitsme Kunsti Nädala Nõupäeval. Foto — Aino Tera

Chadi kodusõda võib muutuda riikidevaheliseks

Kodusõda Chadis on kestnud ligemale 20 aastat. Teravamaks see muutus 4 aastat tagasi, kui president Felix Malloumi valitsus kukutati. Praegune sisesõda on võimuvõitlus kahe mehe, Goukoni Oueddei ja Hissene Habre vahel. Mõlemad on moslemid ja Põhja-Chadi suguharude päälikud.

Sõda võttis suurema ulatuse, kui Liibüa diktaator Gadaffi hakkas toetama Goukouni Oueddei oma sõjaliste jõududega ja vene relvadega. Selle toetusega Oueddei vägedel õnnestus vaenlast lüüa mitmes piiriäärses lahingus ja kiirelt liikuda lõuna suunas, kus asuvad Chadi tähtsamad keskused. 10. augustil langes Faya-Largeau, kui tähtis strateegiline sõlmpunkt.

Gadaffi suurte sõjaliste jõudude saatmine Chadi alarmeeris Prantsuse valitsust ja president Reaganit, kuna koos Gadaffi mõjuga suureneb Chadis kommunistide ja N. Liidu mõjuvõim. Mõlemad nendest on mõistnud hukka Liibüa diktaatori sekkumise Chadi kodusõtta ning lubanud Chadi valitsusele moodsamaid relvi, sõjalist varustust ja nõuandjaid sõjaväe reorganiseerimiseks.

Prantsusse valitsus on eriti huvitatud, et Chad, kui endine Prantsusmaa koloonia, ei satuks Liibüa, N. Liidu ja kommunismi mõjupiirkonda. Selle vältimiseks Prantsusmaa ei ole hakanud saatma Chadi mitte üksi moodsaid relvi, lennukeid ja sõjalist varsutust, vaid ka regulaarseid võitlusüksusi koos sõjaliste nõuandjatega. Nende arv on üle tuhande ja suureneb pidevalt. Prantsuse üksused on saadetud Kesk-Chadi valitsusvägede seljataha ja hoiatus antud Gadaffile, et neid väeosi rünnates Prantsuse väeosad vastavad kogu oma sõjalise jõuga. Kuidas Gadaffi sellele reageerib, näitab lähem tulevik.

Sisesõda Chadis on osa sellest üldisest segadusest, mis levis Aafrikas pärast iseseisvuse saavutamist ja kolonialismi likvideerimist. Viimase 20 aasta kestel on Aafrikas aset leidnud üle 60 valitsuse kukutamist ja 40 kodusõda. Selle tagajärjel on halvenenud üldine majanduslik olukord. Kuni 1972. aastani Aafrika suutis end ise toita. 1978. a. tuli osta teistelt maadelt 12 miljoni tonni teravilja, et nälgivaid inimesi toita. Arvestuste kohaselt vajavad Aafrika rahvad lisa teravilja teistelt maadelt 1990. a. 45 miljoni tonni, kui olukord drastiliselt ei muutu ja lahinguväljadel ei hakata kasvatama teravilja.

KALEVI VÕRKPALLI IV ETNILINE TURNIIR JA P.-AMEERIKA BALTI KERGEJÕUSTIKUVÕISTLUSED

10. JA 11. SEPTEMBRIL JÕEKÄÄRUL
Laupäeva õhtul ÕHTUSÖÖK ja Tarkuse orkester ● BAAR
Sissepääs koos õhtusöögiga $5.00 ● Kõik teretulnud!

Soome kommunistlik partei teelahkmel

Karl Marxi õpetus töölisklassi diktatuurist ja kapitalistlikust ekspluatatsioonist jätab Soome töölisskonna viimasel ajal külmaks, ja ollakse arvamisel, et parem on elada täie kõhuga kui punase diktatuuri all. Kommunistlik partei Soomes kaldub paremale ja raske on vahet teha kommunistliku partei parema ja sotsiaal-demokraatliku partei vasaku tiiva vahel.

Soome president, endine sadamatööline Mauno Koivisto, püüab hoida väga neutraalset poliitlist joont, vaatamata sellele, et Soomel on N. Liiduga pikk ühine piir ja Soome on seotud N. Liiduga mitmete majanduslike ja kaubanduslike lepingutega, mis teevad Soome praktiliselt olenevaks N. Liidust. Seda olukorda rahvas vaikselt talub ja näitab üldvalimistel vähese häälte andmisega kommunistlikku parteile.

Belgiast saadeti välja viis spiooni

Belgia valitsuse korraldusel saadeti maalt välja 5 diplomaati, kes tegelesid spionaazhiga. Koos spioonide väljasaatmisega arreteeriti üks kõrgem Belgia välisministeeriumi ametnik Eugene Michiels. Tegemist on tööstusliku spionaazhiga. Valitsuse esindaja ei avaldanud väljasaadetud diplomaatide nimesid. Kohalikus lehes ilmunud teate kohaselt üks väljasaadetuist oli N. Liidu diplomaat ja teised kaks Rumeenia diplomaadid. Kahe ülejäänud diplomaadi kohta lähemaid andmeid ei avaldatud. Tõenäoliselt kuuluvd ka need mõne ida-bloki valitsuse diplomaatilisse koosseisu.

Jõekääru Suvekodus langetati lipud

Jõekääru Suvekodus langetati lipud pärast järjekordset edukat hooaega ja päikesepaistelisi ning rõõmuküllaseid puhkepäevi veetnud noored siirdusid tagasi oma kodudesse. Suvekodus käis juubelisuvel rohkesti eesti noori, neist paljud ka Ühendriikidest ja teistest kaugematest kohtadest.

Neljapäeva õhtul peeti suvekodu „ball", kus noored veetsid tujuküllaselt oma viimaseid suvekodu tunde. Seekordse „balli" puhul oli Jõekääru saal muudetud ennemuisteks rüütlilossiks, kus toimus ka suveprintsessi ja -printsi valimine. Kandidaatideks oli esitatud viis paari: Silvi Matsoo ja Eerik Valter, Tiia Pihl ja Indrek Lusik, Marina Van der Veen ja Thomas Olvet, Leili Lukas ja Peeter Puhvel, Linda Varve ja Mardi Nukk. Valimise komiteesse kuulusid: Toronto Eesti Naisseltsi esinaine Heljo Novek, Ruth Küng, Marcus Silmberg (kasvandik), Edda Lepik, Maia Linask (kasvandik), Ilmar Kütt ja Kati Kütti. Suvekodu printsessiks valiti Silvi Matsoo ja printsiks Eerik Valter.

Ball oli lõbusaks vahelduseks nii noortele kui kasvatajatele.

Reede oli puhastamise, koristamise, asjade pakkimise, mälestusesemete vahetamise ja autogrammide andmise päevaks. Õhtul toimus pidulik eine koos kasvandike suvekodu abistajate ja personali osavõtul. Oli sõnavõtte, medalite ja diplomide üleandmine. Naisseltsi esinaine Heljo Novek tänas neid, kes olid seda ära teeninud. Köögipersonalile ulatas ta igale karbi maiustusi. Suvekodu juhataja Jaan Veenpere omas sõnavõtus kriipsutas alla Heljo Noveki teeneid ja andis üle mälestuseseme. Pärast õhtusööki algas viimane Jõekääru tantsuõhtu, kus valiti ka 1983. suve Jõekääru „eideks" Ellen Valter ja „taadiks" Mikk Jõgi.

Laupäeval kell 12 p. langetati Peamaja ees Jõekääru lipp. Siis marssid lapsed lipuväljakule, kus toimus auhindade välja jagamine samuti anti üle personalile ja abistajatele 30. aasta juubelimärk.

J. S'-gi

Ärahüpanud eesti kapten astub prantsuse merekooli

STOKHOLM(EPL) — Prantsusmaal Rouen'i sadamas Nõukogude laevalt põgenenud ja asüüli palunud kaugesõidukapten Sulev Viikna (kes oli Eesti Merelaevanduse mootorlaeva „Viru" kapteni teine abi) on nüüd saanud elamisloa ja asunud ühte väikelinna, kus ta on allüürnikuks ühele prantsuse perekonnale. Ta on esitanud avalduse prantsuse kõrgemasse merekooli pääsemiseks, et teha prantsuse kaptenieksamid.

Tema eksistentsiküsimust on majanduslikult kergendanud see abi, mida eestlased Rootsis ja USA-s on korraldanud. Ta avaldab selle eest südamlikku tänu.

33-aastane Valgas sündinud meremees jutustab, et ta edasine karjäär laevanduses oli seisma pandud, kuna ta keeldus astumast parteisse. Ta oli samal, teise kapteniabi kohal ülesandega korraldada prahtimist, juba kümme aastat.

Perekonda ta endale ei soetanud, mis tegi ärahüppamisotsuse kergemaks.

Momendil õpib Viikna hoolega prantsuse keelt L'Alliance Francaise kursustel, sest keeleoskus on merekoolis esmane vajadus.

Ühes kirjas avaldab Viikna arvamist, et eesti rahva „ajalukku allesjäämise" küsimuse raskuspunkt on vahepealses okupatsiooni arengus nihkunud Eestist väljaspoole ja erilise tähtsuse on omandanud just vaba eestluse võitlus oma maa ja rahva eest.

Rumeeniast rahusobitaja Lähis-Idas?

Rumeenia, oma kindla kommunistliku korraga ja iseseisva poliitikaga, on olnud mingiks vahelüliks Moskva ja Lääne vahel. Olukorras, kus USA presidendi katsed tuua rahu Lähis-Itta läbirääkimiste teel, on jooksnud karile, Iisraeli peaminister on pöördunud Rumeenia presidendi Nikulae Ceausescu poole aluste leidmiseks, kuidas saavutada kokkulepet Liibanoni-Süüria-Iisraeli vahel vägede väljaviimiseks Liibanonist ja sõjaohu vähendamiseks Lähis-Idas. Sellel eesmärgil Iisraeli välisminister Yitzhak Shamir viibis Bukarestis, ja püüdis veenda Rumeenia presidenti, et ta nõustuks olema vahendajaks Lähis-Ida poliitiliste probleemide lahendamisel, nagu 7 aastat varem. Siis külastas Egiptuse president Sadat, Rumeenia presidenti, kelle nõuande kohaselt sõitis Iisraeli ja otseste läbirääkimiste kaudu saavutas kokkuleppe Iisraeli valitsusega rahulepingu sõlmimiseks ning Iisraeli poolt vallutatud maa-alade loovutamiseks Egiptusele. Kui suurt osa hakkab Rumeenia mängima olukordade selgitamisel Lähis-Idas, ei ole veel selge.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp. kl. 9 hm.—5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 hm.—8 õ.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $40.00, 6 k. $22.00, 3 k. $15.50. USA-sse — 1 a. $44.00, 6 k. $25.00, 3 k. $17.00. Ülemeremaadesse — 1 a. $48.00, 6 k. $26.00, 3 k. $19.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $58.00, 6 k. $29.00.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $5.50, tekstis $5.00, kuulutuste küljel $4.75.

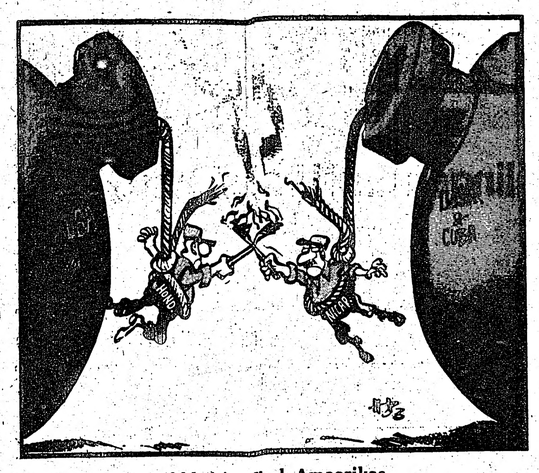

Vehklemine Kesk-Ameerikas.

Miks aeg ei ole küps?

Euroopa Ühisturu riikide välisministrid oma koosolekul võtsid vastu otsuse, et Balti riikide annekteerimise küsimuse viimiseks LRO dekoloniseerimise komisjoni ette „aeg ei ole veel küps". Oma otsuse põhjendamiseks toodi ette, et dekoloniseerimise komisjoni praeguse koosseisu juures ministrite esildis võib saada tagasi lükatud ja sellest võib tulla Balti rahvastele rohkem kahju kui kasu.

Euroopa Ühisturu riikide välisministrite otsus on ebaõiglane ja halvasti põhjendatud. Selle otsusega välisministrid on püüdnud kõrvale põigata ühest poliitilisest seisukohavõtust, mis võiks teravamaks muuta Lääne-Euroopa riikide vahekorra N.Liiduga. Temaga peavad Läänеriigid kaubavahetust eelisriigi põhimõttel. Vahekorra teravamaks muutumist püütakse igati vältida.

Välisministrite otsus, mitte esitada Balti riikide annekteerimise küsimust LRO dekoloniseerimise komisjonile, tuleb kahjuks Balti rahvaste vabadusepüüdlusele. Esiteks on see suureks moraalseks tagasilöögiks nendele vabadusvõitlejatele okupeeritud kodumaal, kes oma allkirja andsid LRO-le aadresseeritud memorandumile. Nende isikute veende kohaselt „aeg oli küps", et midagi ette võtta ja suurendada psühholoogilist survet N.Liidule. Senistest lakoonilistest fraasidest, et Balti rahvastel on õigus iseseisvusele ja vabadusele, ei ole enam küllalt. Läänеriigid peaks hakkama näitama, et peale sõnade neil on vajalik tegudega näidata, et nad toetavad ikestatud rahvaste vabaduspüüdlust ja teevad omalt poolt, mis võimalik.

Euroopa Parlamendi otsus nõuda, et Euroopa Ühisturu riikide välisministrid esitaks Balti riikide annekteerimise küsimuse LRO dekoloniseerimise komisjonile, võeti vastu suure juubeldusega Balti rahvusgruppide, nende organisatsioonide ja ajakirjanduse poolt. Seda loeti nende rahvusgruppide suureks poliitiliseks ja moraalseks võiduks. Üldine oli arvamine, et aeg sellise esildise tegemiseks oli küps.

Võimalik Balti riikide annekteerimise küsimuse tagasilükkamine LRO dekoloniseerimise komisjoni poolt ja mitte esitamine üldkoosolekule tuleks kahjuks ainult dekoloniseerimise komisjoni praegusele koosseisule. Komisjon seaks end N. Liidu kolonialismi soosija seisukorda ja võiks esile kutsuda üldise pahameeletormi vaba maailma ajakirjanduses. Selle tagajärjel dekoloniseerimise komisjoni koosseis võiks tulla revideerimisele ning uuendamisele, eriti N. Liidu esindaja osas, kes praeguses koosseisus on üks tähtsamaid liikmeid.

Balti rahvaste vabadusvõitluslikud organisatsioonid ja ajakirjandus ei peaks rahule jääma Euroopa Ühisturu välisministrite otsustega. Küsimus tuleks korduvalt üles tõsta Euroopa riikide valitsuste, Euroopa Ühisturu juhatuse ja rahvusvaheliste vabadusvõitluslike organisatsioonide juures. Neile tuleb esitada uusi tõendeid rahvaste ekspluateerimise kohta Baltikumis ja inimõiguste nõudjate karmi karistamist nõukogude kohtute poolt.

Balti rahvastele tuleb kahjuks Vaba Maailma vaikimine ja pooldava seisukoha mitte võtmine rahvaste suhtes, kes aastakümneid on pidanud kannatama N. Liidu ekspluateerimist ja kommunistlikku diktatuuri.

A.N.

Mis on KGB?

Tuntud soome ajaloouurija Osmo Jussila avaldas ajakirjas „Kanava" artikli pealkirjaga „Mis on KGB?". Artiklis vaadeldakse Nõukogude Liidu julgeolekuteenistuse olevikku ja analüüsitakse selle ajalugu ning erinevusi ja sarnasusi lääneriikide julgeolekuteenistustega. Edastame artikli lühendatult.

Pärast seda, kui Juri Andropov oli üllatavalt üksmeelselt ja kiiresti nimetatud NLKP peasekretäriks, sai terve maailm teada, et ta oli oma nooruses, sõja-aastatel ja pärast seda teeninud Karjala-Soome NSV:s Komsomoli Keskkomitee sekretärina, Petroskoi linnakomitee teise sekretärina ning Karjala KP Keskkomitee teise seretärina. Sõja-aastatel juhtis ta komsomoli spionaazhitegevust. Sellest tegevusest pole palju üksikasju teada. Novembris 1942 organiseeris Andropov igal juhul Karjala omadest ning Tashkendist ja Irkutskist tulnud komnoortest partisanisalga nimega „Komsomolets Karelii", mille koosseisu kuulus 98 komnoort.

Soomes võeti Andropovit nagu „oma poega" tema Karjalaga seotud karjääri tõttu. Esiteks arvati ka, et tema naine on soomlane, kuid need andmed osutusid valeks. Ameerikalasest sovjetoloog J. Hough on oletanud, et Andropov on olnud O. W. Kuusise soosik ning et ta pärast Kuusise surma olevat pärinud tema nõuandjate grupi, mille juhatajaks Andropov olevat tõstnud Georgi Arbatovi. Gruppi olevat iseloomustatud kui pingelõdvenduse pooldajaid ja destaliniste.

□

Juhtides Karjala komsomoli oli Andropov siiski veel rohkem Stalini ajastu patrioot kui mingi liberaalne zapadnik. Noorsoole soovitas ta igava välismaise tango asemel (dzhässist rääkimata) vene ja ukraina rahvatantse ja Karjala katrille ning koduarmastuse kasvatamist kogudes rahvapärandit umbes nagu soome Elias Lönnrot sada aastat varem. Võib-olla oli Kuusinen teinud ta tutvaks „Kalevalaga", mille runosid Andropov kasutas koduarmastuse äratamiseks.

Dzherzhinski ja ...

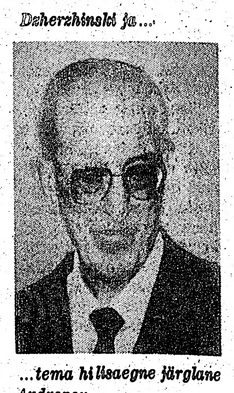

... tema hilisaegne järglane Andropov.

„REVOLUTSIOONI RÜÜTLID"

Kõneldes Kremli kongressipalees 20. 12. 1967, ütles Andropov, et ainult „meie vaenlased, kel on kõik põhjused karta ja vihata tshekiste, kujutavad Nõukogude julgeolekuteenistust mingisuguse „salajase politseina"."

Tshekistide parimate traditsioonide kohaselt töötavad julgeolekuorganid kuritegude ärahoidmiseks ning kuritegude süüdlaste kasvatamiseks, nentis Andropov.

KGB juhil oli tookord õigus. KGB on tõepoolest oluliselt erinev CIA:st, Inglise Secret Service'st või Soome Suojelupoliisist. KGB pole ainult „politsei", vaid nagu riik riigis; võibolla veelgi parem võrdlus oleks kirik. Ta on partei, see on avangard eelvägi, kellele on usaldatud kõige raskem rindelõik. Ta on revolutsiooni kilp ja mõõk, ta teenistuses pole „agente" vaid revolutsiooni ja partei sõdureid „revolutsiooni rüütleid" nagu asutaja ja esimene juht Felix Dzherzhinski.

Tema järeltulija V. R. Menzhiski (ka poolakas) määritles oma salga järgmiselt: „Meie oleme partei relvastatud osa". Need partei relvastatud tippsõdurid võtavad mõjuvalt osa partei ja riigi poliitika kujundamisest. Et olla „revolutsiooni rüütel" pole seega mingi häbi, mis tuleks maha salata, vaid on auülesanne ja kodanikukohus.

OHRANA EESKUJUKS

KGB omapära kujunemisele on mõjutanud põhiliselt kaks tegurit: ajalooline traditsioon ja revolutsiooni ja kodusõja erandlikud olud.

Mitmetes Vene revolutsiooni ja revolutsionääre kirjeldavates uurimustes on nenditud, et kõige paremini tundsid tsaari Ohranat (lühend nimest „Ohrannoje Otdelenije Departementa Politsii Ministers tva Vnutrennyh Del", mis asutati aastal 1880 likvideeritud Keisri kantselei III osakonna asemele) revolutsionäärid ning pärast võimu haaramist võtsid nad vaistlikult omaks oma võidetud vastase mõtte- ja tegutsemisviise ja organisatsioonimudeleid. Ning nii nagu võeti punaarmeesse väljaõppinud tsaariohvitsere ja tehastesse väljaõppinud insenere, nii võeti ka Tshekaa teenistusse väljaõppinud Ohrana spetsialiste.

Revolutsiooni suurtest juhtidest tundsid Ohranat põhjalikult vähemalt Stalin ja Dzherzhinski, Lenin pääses palju vähemaga. Dzherzhinski istus mitu korda Ohrana türmis aastail 1907—1917.

Aastal 1908 vahistati ta juba viiendat korda ja ta istus kinni 16 kuud ning saadeti seejärel Siberisse. Sealt õnnestus tal 1909. aastal põgeneda Caprile, kuni ta uuesti vahistati 1912. aastal. Protsess tema vastu korraldati alles 1914. aastal ning seejärel oli ta Siberisse saadetuna kuni revolutsioonini.

ORGANISEERITI NAGU SÕJAVÄGI

Stalin omakorda oli alates aastast 1902 kuus eri korda vahistatuna ja vangistatuna, kuid väga lühikesi ajajärke. Ning kui Stalin kõigele lisaks oli veel Ohrana agent — nagu on kahtlustatud, kuid mitte tõestatud — siis seda täpsemini õppis ta Ohrana meetodeid tundma.

Selle kohta, et Lenin, Dzherzhinski ja Stalin oleksid otse kopeerinud Ohranat, ehitades üles Tshekaad, GPU:d ja NKVD:d, pole otseseid tõendeid, kuid teatud struktuuriga seotud sarnasused on ilmsed ning viitavad traditsiooni pidevusele.

Nii III osakonnal kui ka selle töö jätkajal Ohranal ning siis GPU:l olid (ja KGB:l on) oma tööriistana mundris sõjaväelased, enne 1917. aastat sandarmid, aastast 1917 Tshekaa „abiüksused", erilised riigisisesed sõjaväeüksused, kes tegid paraade Punasel väljakul just nagu harilik sõjavägigi. Ka Tshekaa ja GPU organiseeriti nagu sõjavägi: organisatsioon ehitus ohvitseridest ja allohvitseridest mundrite ja pagunitega. Grupipilte tshekistidest pole võimalik eraldada sõjaväe ohvitseride piltidest muude kui pagunite detailide järgi.

(Järgneb)

EPL

Faktid KGB-st

KGB on lühendus sõnadest Gosudarstevennoj Besopasnosti, mis tähendab riiklik julgeolekukomitee.

Praeguse juhi nimi on Viktor Tshebirkov. Asutuse aadress on Dzerzhinskiturg 2 Moskvas. Kuid tegelik peakorter paikneb hiigelsuures majas selle mootortee ääres, mis ümbritseb kogu linna.

KGB-l on Moskvas 50 000 palgalist. KGB ülesanneteks pole ainult spionaazh, vaid ka sisemine julgeolek Nõukogude Liidus, kontraspionaazh ja piirivalve. KGB-l on sadatuhandeid kontaktimehi, kes annavad edasi andmeid. Piirivalves on 300 000 eliitsõdurit.

KGB organisatsioon vaheldub pidevalt, kuid hetkel näib umbes järgmine organisatsioon olevat aktuaalne.

Direktoraat 1 juhib traditsionaalset spionaazhi — suurimaid spionaazhiorganisatsioone maailmas.

Direktoraat 2 juhib poliitilist ja tööstuslikku julgeolekutegevust N. Liidus.

Direktoraat 3 ja 4 puuduvad.

Direktoraat 5 valvab nõukogude elanike üle, peamiselt mitmesuguste inimõigusgruppide üle jne.

Vormiliselt iseseisva organisatsioonina töötab punaarmee spionaazhiorganisatsioon GRU. Aga tegelikult paistab see täielikult alluvat KGB-le.

KGB mõju on väga suur — kui mitte täielik — idabloki maade teistes luureorganisatsioonides nagu Ida-Saksamaa HVA, Poola UB, Tshehhoslovakkia STB ja Kuuba DGT.

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Iseseisvumise käsitlemist konverentsil ei jäetud ära sihilikult

„Teatajas" 25. juunil ilmunud kirjutis Balti Instituudi kaaskorraldusel hiljuti Stokholmis peetud konverentsi kohta leidis ühel või teisel määral tee ka kolme Põhja-Ameerika eesti ajalehte. Ühes neist võeti sõna isegi juhtkirjalikult. Lubagem siinjuures kommenteerida üht kahetsusväärselt valesti edastatud andme juppi kõigis neis kirjutisis. See ei vasta täielikult tõele, et konverentsi programmist jäeti sihilikult ära ärkamisaja ühe kaudse tulemuse — iseseisvumise — käsitlemine.

Nimelt oli minu enda ettekande teemaks just „Võistlus võimu pärast Eestis aastail 1917—1919", mis käsitles küsimust, miks see poliitiline vool, kes toetas ja taotles iseseisvust võitis, ning vastaspool kaotas.

Kui ma selle teema proponeeritavalt esitasin konverentsi korraldajaile sain ma kiire jaatava vastuse, ning mainimisväärselt paluti kirjalikult, et kas ma ei organiseeriks terve erisümposioni sel teemal konverentsi raames peateema kõrval. Kahjuks puudus mul aeg sihukest vastutust enda peale võtta, ning seetõttu jäi konverentsi kavva vaid mu oma ettekanne mainitud teemal. Igatahes ei vasta see tõele, et konverentsi korraldajad — kelledeks olid muide ühiselt iseseisev Balti Instituut, Stokholmi ülikooli Balti Uurimiskeskus ja Rootsi Kuninglik Muusikaakadeemia — väidetavaid kitsendusi osalejaile peale surusid teema piiramise kaudu. Juunis toimunud konverentsi ärkamisaega rõhutava peateema kõrval oli terve rida kõrvalsessioone, mis puudutasid muid teemasid. Konverentsi piiramine aineliselt rõhuasetusega mingil peateemal ei ole täiesti negatiivne. Peamiseks vooruseks sihukesel otsusel on, et ta võimaldab ühe ajajärgu ja keskse laiahaardelise sündmustiku mitmekesist käsitlemist interdistsiplinaarselt. Üldkonverentsi korraldamine igal aastal — Stokholmis ja Põhja-Ameerikas vahelduvalt üleaastati — kurnab ka Läänes elavat Balti päritoluga teadlaste peret, kes on alati olnud neil konverentseil peaosalejaiks.

Viimaseil aastail välja kujunenud Balti ainestiku uurimistegevus Läänes on iseloomult ka sihuke, et ta lubab teatud spetsialiseerumist teemaatikas ja organisatiivseis alusis. AABS-i poolt korraldatavais konverentsid Põhja-Ameerikas on üld-teemalised, Stokholmis on nüüd aset leidnud kaks eriteemaga üritust. Saksamaal on peetud lisaks iga-aastastele ajaloo konverentsidele Göttingenis väga kitsaid ajastuid või valikteemasid käsitleyaid erikonverentse Marburgis. Kava piiramine on soodustanud koguteose ilmumist esime-

(Järg lk. 3)

Kas võiks . . ?

Mats on enamasti uhke mees ja küüru selga tõmbama teda naljalt sundida ei saa. Mõnikord tundub see uhkus eneseväärtusest arusaamisele põhinevat, kuid siis jällegi koged kurvastusega, et selg ainult jonni pärast sirgu aeti. Ja nii kaua kui keegi midagi peale ei sunni, pole põhjust kiuste rinda ette ajada. Mõni aupaklik ja alandlik kummardus tundub palju kombekam olema. Eestlane Kanadas pole selles suhtes mingi erand. Loomulikult on meil põhjust olla tänulik Kanada valitsusele meile varjupaiga andmise eest. Olles selle vastutuleku kuhjaga tasunud kõrgetasemega tööjõu näol, puudub täielikult põhjus igavesti alandlik olla. Ka see, et meist hilisemaid, siinset korda õõnestama tulnud põgenikke palju heldemalt abistatakse, pole suutnud meie lojaalsust ja tänutunnet lahjendada. Iseenesest mõistetavalt ei sobi respektitult ja korravastaselt käituda, aga ustavuses kanadalastest etteruttamiseks puudub vähemgi vajadus. Teame millise ükskõiksusega keskmine kanadalane end hümni mängimise ajal püsti veab, kuidas nende riigilipud öö-päevad läbi vardas narmasteks kulununa vedelevad, või kuidas neid lippe mööda maad veetakse, või millise austuse puuduseta teisi riiklikke sümbole käsitletakse. On raske uskuda, et inimesi kellel puudub respekt enda riiklike sümbolite vastu, võiks häirida mingi teistsuguse lipu lehvimine kellegi eramaaalal. Vastavate seaduste ja kasvatuse puudumine koolides näitavad, et ka valitsus sellest tüliküsimust ei tee. Niisamuti ei nõua diplomaatlike protokollinõuete täitmist ametasutused, kes etnilisi organisatsioone majanduslikult toetavad.

Keskmise kanadalase rahvuslikku ükskõiksust uhkustundega ületades lehvivad paljude eestlaste suvilate ja ühiskondlike väljakute mastides sinimustvalgega kõrvuti Kanada riigilipud. KAS VÕIKS küsida milleks on selline ülepakutud lojaalsus vajalik? Puht praktiliselt võttes ei suuda üksgi riidekangas kellegi meelsust muuta. Rahvusliku tunnusena on aga lipu mõju meelsuse kasvatamisel või arendamisel selgesti tajutav. Meie rahvuslik meelsus pole aga kaugeltki enam nii raudne, et seda iga mõeldava vahendiga ei peaks karastama.

HARRI KIVILO

Reagan ja USA välispoliitika

USA president Ronald Reagan astub eeloleva aastaga uude presidendi valimiste kampaaniasse. Nagu tunnused näitavad kavatseb ta seda teha, kuigi kaugeltki mitte kõik tema plaanid ei ole teostunud kasulike tulemustega ja seda eriti mitte eelarveliste ülekulutuste osas. Vaatamata puudustele, on Reagan saanud suhteliselt rahuldava avaliku arvamise osaliseks, küsimuseks jääb ainult kui kauaks.

Kuid avaliku arvamuse pidevaks kriitikaks on olnud USA välispoliitika defineerimatus, kuigi alati mitte õigustatult. Reagan on olnud kommunismi arengu tugevaks vastaseks. Sellega ühenduses ka Nõukogude Liidu vastaseks viimase agressiooni tõttu Afganistanis, kuid eriti oma relvajõu paisutamise pärast Euroopas ajal, mil USA-s usuti, et vastastikusest relvastuse piiramisest tuleb midagi välja. Senini ei ole tulnud midagi välja ja Reagani suureks probleemiks on ka USA relvastuse moderniseerimine ja paisutamine ja oma uute relvade paigutamine Euroopasse vastu Nõukogude Liitu.

Nõukogude president Andropov on jõudnud juba deklareerida, et kui USA toob oma uued relvad Euroopasse, siis ei tule relvastuse vähendamisest midagi välja, See on muidugi Andropovi bluff, sest Nõukogude Liit ei mõtlegi olemasolevaid relvi vähendada. Siis on muidugi selge, et relvastuse vähendamise konverents Genfis peaks katkema kas ajutiselt või jäädavalt, nagu see ka varem on juhtunud. Neil põhjustel peab ka Reagani relvastuse vähendamise püüdlus lõppema omapoolse relvatugevuse paisutamisega.

Kuid vahepeal peab USA leppima püüdlustega nn. pisisõdade rahustamisega mitmel pool „oma huvipiirkondades". Üks neist paikadest on muidugi Liibanon seoses Iisraeli kallaletungi katkemisega selle maa patsifitseerimiseks. USA tõi kohale oma laevaüksused ja poolteist tuhat meest, et võimalikku sõjategevuse arengut oma jõududega pidurdada. Siia lisanduvad USA laevastiku ja lennuväe üksused Kesk-Ameerika vete manöövrite nime all, et näidata USA huvi selle piirkonna heaolu vastu, kuid ka valmisolekut vahele astumiseks, kui olukord nõuab. Samas tsüklis peavad Hondurase üksused koos USA 5000 relvastatud mehega ühised manöövrid, milleks USA oma üksuse maale saadab.

Kuid nüüd on USA murelaste hulka sekkunud Põhja-Aafrikas Chad, millele on alustatud kallaletungi Liibüast selleks komplekteeritud rebellide üksuste poolt. Chadi hoidmiseks on USA saatnud oma relvastust koos Prantsusmaaga ja asetanud oma sõjalaevad Vahemerre põhjapoole Liibüat. Need on muidugi USA-le väikesed üksused mitmelpool laiali, kui ometi lisandavad need tuhandeid mehi ja varustust lisaks USA vägedele, umbes veerand miljonit meest NATO koosseisus Euroopas.

Mis kõigel sellel on tegemist USA julgeolekuga? Reagan ise on sellele juba vastanud: ähvardused USA julgeolekule võivad alati laieneda ja siis on need tõsised ähvardused USA julgeolekule. Need ähvardused võivad ohustada USA laevaliiklust ning mineraalide ning õlide varustamist. Arengud mitmetes maades võivad tuua USA-le ebameeldivaid üllatusi, mil publik saab ehk paremini aru administratsiooni tugevast ja alati valmis poliitikast.

Võib olla president ja tema administratsioon tahab end võimalikult eemale hoida oma sõjajõudude demonstratsioonidest ja ongi moodustanud oma poliitika selle osa defineerimiseks erikomisjoni endise riigisekretäri ja diplomaadi Henry Kissingeri juhtimisel, et soovitused sealtpoolt tuleksid vastuvõetavad kõigile. Samal ajal saab aga Reagan asuda oma presidendi kampaaniasse ja võita hääli hoopis erapooletumal pinnal.

Eelnimetatud probleemidega on hoopis tahaplaanile jäänud mitmed Kaug-Ida probleemid, mis olid aastaid varem kergitatud. Üks ja oluliseim neist on vahekorrad Hiinaga, mis olid algatatud president Nixoni aegu, kuid mis vaibusid kas taktilistel põhjustel Moskvaga või Hiina leppimatuse tõttu Taiwaniga. Ka need küsimused on tulevikus elulised ja on vahepeal maha maetud, nagu neid polnuks olnudki.

Võib olla on tõsi, et USA-l puudub viimastel aastatel programmiline välispoliitika. See mis toimub on ad hoc tegevus ja kaitseb küll USA julgeoleku olukordi, kuid ei anna üldistes püüdlustes selget pilti.

V.

„Eestis on h

STOKHOLM (EPL) — Liiklemin suvedega võrreldes. Osalt on põhj kontrolli tugevnemises ja ka kont „Eestis on hakatud jälle sosista

Funktsionäre käib välismaal — Stokholmis liikus jälle KGB suhtlemisühing VEKSA esimees Ülo Koit ja mõned ametimehed — kuid välismaale pääsemise lubade saamise „nõelasilm" tundub olevat kitsam, samuti kui on vähenenud ka välismaal elavatele eestlastele sissesõidulubade andmine.

KONTROLL TUGEVAMAKS

Kontroll Tallinna sadamas on eriti tugevaks muutnud väljasõitjate osas. Ja mitte üksi pagulaste puhul. Kaasmaalased on Tallinna tollis näinud sedagi, kui Moskvast Tallinna kaudu väljasõitnud Kanada hokimeeskonna asjad ja varustus on viimase peensuseni läbi otsitud („Ega palju ei puudunud, et nad oleksid hokikepid ka katki lõhkunud").

Kontroll on ka tugev raamatute suhtes, mis kodumaalt välja tuuakse. Teose „Eesti maal" väljatoojailt (kingitus sugulastelt) oli nõutud tolli 20 rubla. Raamat oli jäänud tolli.

Kodumaised sugulased ei julge oma autodel külalisi „Viru" hotelli juurde sõidutada. Need registreeritakse KGB poolt ja hiljem võib sekeldusi tulla, kuna nad on „sõidutanud välismaalasi".

Kontroll valuutaga hangeldamise üle on väga tugev, aga leidub alati valuutaostjaid. Kurss selle juures on umbes kolm-neli korda soodsam valuutamüüjale, kui ametlik kurss, rub-

KORTERID

KORTER VÄLJA ÜÜRIDA
ilusas vaikses majas, 3 tuba, kõök ja vannituba. ● Tel. 267-3696

Poolas saadeti laiali kirjanike ametiühing

Poola valitsus saatis laiali ning keelustas Poola kirjanike ametiühingu. Põhjuseks oli olnud ametiühingu valitsusevastane meeleolu.

Poola kirjanike ametiühingut peeti maa kõige tähtsamaks intellektuaalide organisatsiooniks, kelle seisukohti rahvas arvestas. Pärast sõjaseaduse väljakuulutamist kirjanike ametiühingu tegevus katkestati. Nüüd, kui sõjaseadus kaotati, oli ainus tee tema tegevuse pidurdamiseks likvideerimine valitsuse korraldusel.

Vene diplomaadi poja kiri oli ehtne

N. Liidu diplomaadi poja Andrei Berezhkovi kiri, mille ta saatis USA presidendile Ronald Reaganile palvega, et temal lubataks jääda elama USA-sse, on ekspertide arvates ehtne ja mitte võltsing, nagu N. Liidu saatkonna ametnikud ja ta isa väitsid.

Andrei Berezhkov elas koos oma vanematega kooli vaheajal Washingtonis. Ta isa oli N. Liidu saatkonna esimene sekretär. Kui kiri oleks olnud võltsing, siis venelastel oleks olnud kerge seda tõestada teiste Andrei kirjade esitamisega, kuid venelased ei teinud seda. USA ekspetidel oli võimalus seda teha ja tunnistasid, et Andrei kiri USA presidendile oli ehtne.

Iseseisvumise . . .

(Algus lk. 2)

se Marburgi konverentsi kohta, kus juures teise toimetamine on käigus.

Kõikide nende konverentside raames on „suheldud", kui see tähendab Ida-Euroopa ja Nõukogude Liidu õpetlaste osalemist. Igatahes ei tohiks antud tingimusis sugugi üleliigselt nuriseda Stokholmi konverentside korraldajate otsuse üle piirata neid üle-aastalisi üritusi mingi peateemaga. Õpetlaslikust seisukohast ei ole see laita otsus, ning valitsevas ülemaailmses balti uurimiste mastaabis on ta täiesti loogiline ja tulutav. Pagulas-poliitiliseil ringkonnil on teinekord kasulik meenutada, et kõikide konverentside toimumine üld-teema alusel ei ole õpetlaslikust lähtekohast hinnatuna iseeneses tarvilik, ning veel enamgi, et taolist konverentside korraldamine ja rakendamine poliitiliste eesmärkide saavutamiseks neutraliseeriks täiesti nende olulise rolli ülepildis.

TÕNU PARMING

„Eestis on hakatud jälle sosistama"

STOKHOLM (EPL) — Liiklemine Rootsi ja Eesti vahel on sel suvel olnud tunduvalt väiksem eelmise suvedega võrreldes. Osalt on põhjuseks uus rezhiim Moskvas, mis on silmatorkavalt mõjunud eriti piirikontrolli tugevnemises ja ka kontrolli intensiivsemast rakendamisest kodanike üle.

„Eestis on hakatud jälle sosistama", võttis kokku üks soomlane olukorra.

Funktsionäre käib välismaal — Stokholmis liikus jälle KGB suhtlemisühing VEKSA esimees Ülo Koit ja mõned ametimehed — kuid välismaale pääsemise lubade saamise „nõelasilm" tundub olevat kitsam, samuti kui on vähenenud ka välismaal elavatele eestlastele sissesõidulubade andmine.

KONTROLL TUGEVAMAKS

Kontroll Tallinna sadamas on eriti tugevaks muutnud väljasõitjate osas. Ja mitte üksi pagulaste puhul. Kaasmaalased on Tallinna tollis näinud sedagi, kui Moskvast Tallinna kaudu väljasõitnud Kanada hokimeeskonna asjad ja varustus on viimase peensuseni läbi otsitud („Ega palju ei puudunud, et nad oleksid hokikepid ka katki löhkunud").

Kontroll on ka tugev raamatute suhtes, mis kodumaalt välja tuuakse. Teose „Eesti maal" väljatoojailt (kingitus sugulastelt) oli nõutud tolli 20 rubla. Raamat oli jäänud tolli.

Kodumaised sugulased ei julge oma autodel külalisi „Viru" hotelli juurde sõidutada. Need registreeritakse KGB poolt ja hiljem võib sekeldusi tulla, kuna nad on „sõidutanud välismaalasi".

Kontroll valuutaga hangeldamise üle on väga tugev, aga leidub alati valuutaostjaid. Kurss selle juures on umbes kolm-neli korda soodsam valuutamüüjale, kui ametlik kurss, rubla maksab 10 krooni asemel 2,5—3,5 krooni. Valuutat ütlevad ostjad vajavad selleks, et valuutapoest toitu osta.

TOITLUSTAMINE PARANENUD

Toitlustamise alal on olukord pisut paranenud võrreldes talvega. Aga näiteks Saaremaal on eriti maal toidusaamine nii raske, et inimesed peavad Kuressaarde (praeguse nimega Kingissepa) sõitma, et saada toitu osta. Tavaliselt on ka seal toit otsas, kui tööd teinud inimene sinna kunagi õhtupoolikul või õhtul jõuab.

Haiglasse pääsemine on peagu võimalik ainult altkäemaksude abil. Keegi peab hiljem haiglas käima patsienti toitmas, sest haiglat polevat selleks, et inimesi toita.

Lihakaupadest on viimasel ajal saada seakõrvu ja seajalgu, siga ise kaob kuhugi mujale. Esineb nähtusi, et ülesostjad altkäemaksu varal „riigi vorsti" (80 kopikat kilo) üles ostavad ja edasi müüvad 2—3 rubla kilolt.

KURITEGEVUS SUURENENUD

Kuritegevus on pidevalt suurenenud, röövimised tänaval ja käekottide ärakiskumised naistelt on tavalised nähtused ka päeva ajal. Pidevalt esineb raskeid autoõnnetusi purjuspäisuse tagajärjel. Oleneb muidugi sellest, kes rooli taga või autos istub: Tallinna kesklinnas sõitis 120-kilomeetrilise kiirusega kihutav „valitsuse" auto peale naisele, kes sai surma. Ametlikult teatati, et tänav olnud hiljutisest kastmisest märg ja libe. Pealtnägijad jutustavad, et kastmisauto ilmus kohale pärast autoõnnetust . . .

Liiguvad kuulujutud, et sügisel hakatavat keskkoolide kõrgemates klassides õpetama ajalugu ja maateadust vene keeles.

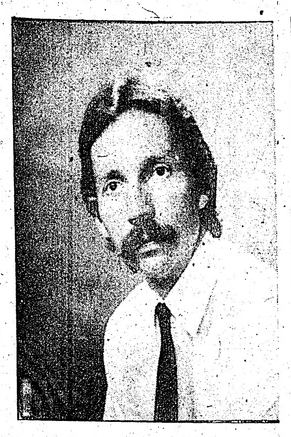

Priit Aruvald
EKN büroojuhatajaks

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas juhatuse koosolek toimus kesknädalal, 17. augustil.

Arutleti uue hooaja tegevusalalisi probleeme. Esto'84 Rahvuskongressi korraldava toimkonna esimees Ermi Soomet saatis vastava kodukorra Ülemaailmsele Eesti Kesknõukogule kinnitamiseks.

Okupeeritud kodumaal tähtsal ametkohal olnud Aarne Vahtra, kes valis Pariisis ametsõidul olles vabaduse, esineb kõnega Eesti Majas neljapäeval 8. sept.

EKN tuluõhtu toimub reedel, 28. okt. Noorsootöö-komisjon sisustab kokkutuleku vastava kavaga. Palutakse teha loosimiseks annetusi, et võiduvõimalused osutuks sagedaseks. EKN aasta peakoosolek toimub laupäeval, 29. okt. Eesti Majas.

Peasekretäri Enn Saluranna puhkepalgale siirdumisel otsustati valida büroojuhatajaks Priit Aruvald. Ta pärineb eestlaskonnas tuntud rahvuslikust perekonnast. Priit Aruvald on sündinud Torontos, 9. mail. 1956. Lõpetanud Eesti Täienduskeskkooli ja Toronto Ülikooli B.A. kraadiga. Valdab puhtalt eesti ja inglise keelt sõnas ja kirjas. Ta on osalenud skautluses, rahvatantsus ja meeskooris.

EKN juhatusel on tõsine põhjus tunda häädmeelt ja rahuldust, et peasekretäri vastutusrikkale ametkohale asub rahvuslikult meelestatud noorema põlve haritlane.

Seitsme Kunsti nädal

Nõupidamine Esto kontsertide osas

Seitsme Kunsti nädala jooksul peeti mitmeid nõupidamisi ja koosolekuid ESTO '84 ajal toimuvate kontsertide osas.

Seitsme Kunsti muusikaprogramm tõi kohale mitmeid nimekaid muusikuid Torontost ja mujalt — Taavo Virkhaus, Roman Toi, Armas Maiste, Peeter Tammearu, Tiina Kiik, Mart Laanemäe, Margit Viia, Norman Reintamm ja Stella Kerson. Üldine arvamine oli, et kontsertidel peab olema kõrge kvaliteet interpreetide valikul, eriti eesti muusika tutvustamisel nii kanada kui eesti publikule. ESTO '76 muusikatoimkonna esimees Taavo Virkhaus andis nõusoleku olla konsultandiks nii repertuaari, nootide kui ka eelarve küsimustes, Armas Maiste rahvusvaheliste tööseaduste ja ametiühingute osas, Roman Toi oli nõus abistama eesti uuema muusikaloomingu programmeerimisel ja Norman Reintamm muusika raamatukogude ja kirjastustega kontakti võtmises üle maailma eesti partituuride muretsemisel. On leitud ka reklaamikoordinaator (publicity manager) Kanada muusikaringidest, kes hoolitseb televisiooni, raadio ja kanada muusikaajakirjade kaudu eesti muusika väärika tutvustamise eest.

Kontsertide organiseerimisel on igal kontserdil oma impressaario — kohalik noor eesti muusikaadministraator — kes koordineerib, organiseerib ja vastutab. See on vajalik noore järelkasvu treenimiseks ka järgmiste Eesti Päevade tarvis. Suure Solistide Kontserdi puhul Roy Thomson Hallis on eeltöö oma peale võtnud Asta Ballstadt. Solistide kontserdi nimeks on Muusikaline Kavalkaad. Konserdi eesmärk on kõrvutada meie tuntud ja armastatud tippsolistid, keda mäletame Kodu-Eestist, noorema põlve muusika professionaalidega, seega luues ühendava silla ja usutava kontinuiteedi minevikust tulevikku. Kontserdile eelneb vastuvõtt aukülalistele ja kontsertpublikule Roy Thomson Hall'i fuajees.

Noorte Talentide Kontserdi ja Armas Maiste džäss-kontserdi jaoks Royal York hotellis on juba tellitud väärikas instrument — Steinway. Esialgne saali valik „Ontario Room" tuleb revideerimisele. Konverentsideks mõeldud hotelli saalid ja koosoleku ruumid on tavaliselt helikindlalt ehitatud ja akustiliselt surnud.

Estonia koori kontserdi osas, kus tutvustatakse ka eesti nooremapõlve komponistide heliloomingut, on astutud läbirääkimistesse Toronto Kuningliku Konservatooriumiga, ühendamaks kontserti konservatooriumi suvekooli järgmise aasta kontsertsarjaga Edward Johnson Building'us.

Seitsme Kunsti muusikaliste arutluste keskpunktiks oli Eesti Orkestri moodustamine, mis jätkaks tegevust ka järgmistel aastatel Seitsme Kunsti raames. Võimalusi oli kolm: 60-liikmeline väike sümfooniaorkester, 40-liikmeline kammerorkester või 20-liikmeline keelpillide orkester. Eesti sümfoonilise muusika repertuaari sirvides kaldus otsus 40-liikmelise kammerorkestri kasuks. Kontserdi eesmärgiks on tutvustada eesti dirigentide järelkasvu. Professionaalselt oma erialal tegutsevaid dirigente on vabas maailmas praegu kuus, kellest kaks on veendunud eesti muusika esitajad oma kontsertprogrammides. Kolm neist kuuluvad nooremasse generatsiooni. Viis elavad USA-s ja ainult üks on Kanada eestlane — Norman Reintamm, kes end praegu täiendab Londonis, Inglismaal, kus ta juhatab sel sügisel Mahleri Teist Sümfooniat.

□

Muusikaprogramm Ülemaailmsete Eesti Päevade ajal tõotab kujuneda huvitavaks muusikafestivaliks pidustuste nädalal. On aeg, et ka meie kõrgkultuur kõrgtasemelisel eesti muusika tutvustamisel leiab omale väärika koha ESTO programmeerimisel nüüd ja tulevikus. Kui suudame nautida 2 teatrietendust päevas nädala jooksul, millele kindlasti lisanduvad noorte teatrid nii eesti kui ka inglise keeles — siis peaksime sama entusiasmi näitama ka eesti muusikaloomingu suureneva talentide pere suhtes — nii eksisteerivale kui ka järelkasvule. Oleme lõpuks ju muusikarahvas.

S.K.

TEADAANNE

Toronto EELK Vana-Andrese segakoori hooaja esimene lauluharjutus toimub esmapäeval, 12. septembril kell 7 õhtul V-Andrese kirikusaalis.

Palutakse tungivalt kõiki endisi ja uusi lauljaid sellest osa võtta. Koori juhatab Toronto muusikainimestele hästituntud muusikaõpetaja pedagoog ja koorijuht pr. Asta Ballstadt.

ÜLESKUTSE

Kas teie organisatsioon, äri või ettevõte vajab juurdekasvu, kas on Toronto eestlaskond teie tegevusega tuttav?

Akadeemiline Kodu, EKN ja Toronto Eesti Selts organiseerivad reedel, 16. septembril Tartu College'is „Tutvustamisõhtu".

Tulge kokku: eesti arstid, hambaarstid, maalrid, advokaadid, raamatupidajad, kindlustusfirmad, kangakudujad, korporatsioonid, koorid, võimlejad, malemängijad, filatelistid, fotograafid, ajalehed ja teised.

Üheskoos katsume kaasa tõmmata eemalejäänud, väheaktiivseid või mitteteadlikke eestlasi.

Et üritus oleks edukas, vajame rohket osavõttu.

Informatsiooniks helistage:

Päeval: Kadi Kaljuste, 694-3241, ext. 269. Õhtul: Maiki Andre Lupp, 889-6440, Piret Komi, 447-7610, Anne Liis Tüll, 755-1075, Kadi Kaljuste, 757-6185.

PAKID EESTISSE

Järgmise paki saate saata kiiremini ja odavamini kui kunagi varem.

VÕRDLE HINDASID

	Laevateel	Õhupost
kuni 5 kg	$19.00	$42.00
kuni 10 kg	$34.00	$72.00

Tollimaksu saab tasuda Kanadas või Nõukogude Liidus.

SAVE-O-WAY PARCEL SERVICE

TORONTO
337 Roncesvalles Ave.
Telefon 532-3042

HAMILTON
747 Barton St. E.
Telefon 544-3603

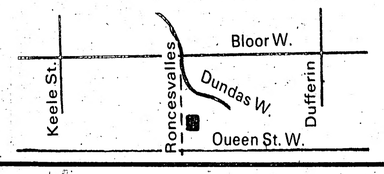

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Akende asendamine thermo-akendega. ★ 5 tollised veerennid kuues värvis. ★ Rõästaaluste katmine.

Keldri akendele sissemurdmise vastu metallkaitsed.

Tasuta hindamine. Helistage päeval töökoda tel. 832-2236
Kodus 769-0932

OSSO INVESTMENTS INC.,
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

Miks kuulsa jahi nimeks „Livonia"?

Tänavu on taas „America Cup" aasta. Sel puhul kirjutab Austraalia eestlaste ajalehes „Meie Kodu" John O. Farwick ja arutleb küsimust, kust sai kuulus jaht „Livonia" oma nime.

„America Cup" on üle saja aasta püsinud „kinnikruvituna" New Yorgi jahtklubi riiuli ja ka nüüd püüavad mitmest rahvusest purjesportlased seda kätte saada.

1851 oli Londoni suure näituse — The Exhibition — aasta. Selleks ehitati, rauast ja klaasist, kuulus Crystal Palace. Vaatama tuli palju väliskülalisi, nende seas grupp ameeriklasi, kes purjetasid üle Atlandi oma kuunaril America (170 tonni).

Cowes purjespordi keskuses, Wight saarel, korraldas eliitjahtklubi, The Royal Yacht Squadron, regati. Annetati ühekordseks võistluseks karikas. Tuli purjetada ümber Wight saare ja osavõtt oli kõigile — olgu suured või väikesed — võrdsetel tingimustel.

Startis 15 jahti. Nende hulgas Marlborough hertsogi ja markii Conynghami omad. Suurim laev oli 3 mastiga kuunar Brilliant (392 t.) ja väikseim kutter Aurora (47 t.). Võistles ka America ning võitis. Teiseks — inglaste Aurora.

Inglased olid veidi pettunud, pidades end kõiges, mis merega seotud, juhtivaks.

Kulus tosin aastaid, enne kui leidus „kinnast heitev" isik. Inglise rahamees-ettevõtja James Ashbury kavatses 1869. a. oma kuunar Cambria (227 tonni) võistlema tuua, kuid ei saavutanud kokkulepet New Yorgi klubiga.

Järgmisel aastal purjetas Ashbury siiski üle ookeani ja katsus võita ameeriklaste tingimustel.

Cambria jäi kümnendaks, kuulus America neljandaks. Võitis Magic (97 t.).

Vahepeal, enne Ameerikasse sõitu, oli Ashbury paigutanud tellimise uuele kuunar-jahile. Ehitas Michael Ratsey, kuulus Cowes-firma. Laev oli 280-tonnine ja sai nimeks Livonia, mis sõitis 1871. aastal võistlema ja kohtus viis korda laev-laeva vastu. Esimesed kaks võitis ameeriklaste Columbia (220 t.). Kolmanda võitis Livonia. Oldi ettevaatlik ja Columbia asemele tuli Sappho (310 t.). Viimane võitiski ülejäänud matshid.

Ameeriklaste jahid olid ehitatud peamiselt hea ilma purjetajaks, olles „pinnal liuglejad" (skimming dish). Inglased, kes pidid ookeani ületama, ehitasid sügavama profiiliga. Sedasi ongi märkimisväärt, et Livonia võitis tormise ilmaga.

Pärast sõda olid hiigla „J" klass jahid isegi miljonäri taskule kulukad. Võeti asemele nn. 12-meetri klass. Need ei pruugi kohale purjetada, sest on küllalt väikesed kaubalaeval saatmiseks.

Miks Ashbury valis oma alusele nimeks Livonia? Inglane-patrioot annab laevale Vene keisririigi provintsi nime! Mis võis seda põhjustada?

Hiljuti huvitus asjas ka Heino Taremäe — Eesti Arhiivi Ameerikas tubli ja töökas juhatuseliige — kes leidis vastuse Princeton, N.J. raamatukogus. James Ashbury olevat valinud „Livonia", kuna ehitanud seal raudteed. Aga millist? Balti raudtee: Paldiski-Tallinn-Tosna-Peterburg avati 1870. aastal. Aeg sobib, kuid see polnud Liivimaal. Tapalt ehitati haru Tartusse, mis oli juba Liivimaa kubermangus ja valmis 1876. aastal. Kas läti osas ka ehitati sel ajal raudteed? Pole andmeid.

Kaldun arvama, et Ashbury huvi oli Balti raudtees, kuna see teatavasti ehitati väliskapitali osavõtul. Kuid siis miks nimeks mitte Estonia?

Usun, et põhjus peitub selles, et Livonia nimetus laiemalt tuntud. Teiseks: Livonia on eufoonilisem kui Estonia. Kolmandaks: inglased peavad laeva naissoost olendiks ja Livonia'l on naiselikum kõla.

Sedasi võib öelda, et meie kodumaalgi on, läbi aja ja ruumi, sidemeid kuulsa America Cup võistlusega.

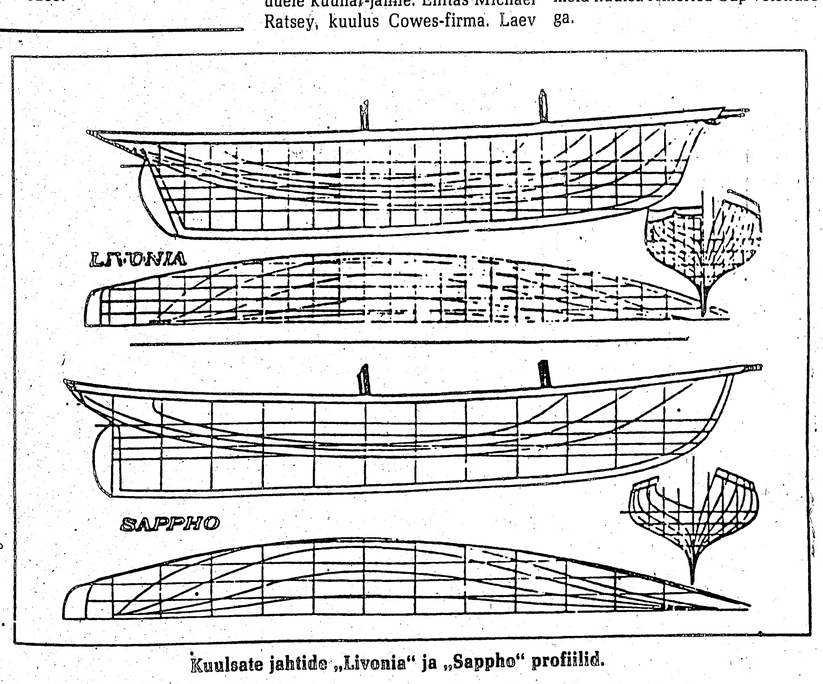

Kuulsate jahtide „Livonia" ja „Sappho" profiilid.

KORTERID

KORTER VÄLJA ÜÜRIDA

ilusas vaikses majas, 3 tuba, köök ja vannituba. ● Tel. 267-3696

Poolas saadeti laiali kirjanike ametiühing

Poola valitsus saatis laiali ning keelustas Poola kirjanike ametiühingu. Põhjuseks oli olnud ametiühingu valitsusevastane meeleolu.

Poola kirjanike ametiühingut peeti maa kõige tähtsamaks intellektuaalide organisatsiooniks, kelle seisukohti rahvas arvestas. Pärast sõjaseaduse väljakuulutamist kirjanike ametiühingu tegevus katkestati. Nüüd, kui sõjaseadus kaotati, oli ainus tee tema tegevuse pidurdamiseks likvideerimine valitsuse korraldusel.

Vene diplomaadi poja kiri oli ehtne

N. Liidu diplomaadi poja Andrei Berezhkovi kiri, mille ta saatis USA presidendile Ronald Reaganile palvega, et temal lubataks jääda elama USA-sse, on ekspertide arvates ehtne ja mitte võltsing, nagu N. Liidu saatkonna ametnikud ja ta isa väitsid.

Andrei Berezhkov elas koos oma vanematega kooli vaheajal Washingtonis. Ta isa oli N. Liidu saatkonna esimene sekretär. Kui kiri oleks olnud võltsing, siis venelastel oleks olnud kerge seda tõestada teiste Andrei kirjade esitamisega, kuid venelased ei teinud seda. USA ekspetidel oli võimalus seda teha ja tunnistasid, et Andrei kiri USA presidendile oli ehtne.

Iseseisvumise . . .

(Algus lk. 2)

se Marburgi konverentsi kohta, kusjuures teise toimetamine on käigus.

Kõikide nende konverentside raames on „suheldud", kui see tähendab Ida-Euroopa ja Nõukogude Liidu õpetlaste osalemist. Igatahes ei tohiks antud tingimusis sugugi üleliigselt nuriseda Stokholmi konverentside korraldajate otsuse üle piirata neid üle-aastalisi üritusi mingi peateemaga. Õpetlaslikust seisukohast ei ole see laita otsus, ning valitsevas ülemaailmses balti uurimiste mastaabis on ta täiesti loogiline ja talutav. Pagulas-poliitiliseil ringkonnil on teinekord kasulik meenutada, et kõikide konverentside toimumine üld-teema alusel ei ole õpetlaslikust lähtekohast hinnatuna iseenesest tarvilik, ning veel enamgi, et taoliste konverentside korraldamine ja rakendamine poliitiliste eesmärkide saavutamiseks neutraliseeriks täiesti nende olulise rolli ülespildis.

TÕNU PARMING

ILMUNUD

HELMI RAJAMAA

Marie Under inimesena

22 lhk. Hind $4.00

Estonian Army Uniforms and Insignia 1936—44

28 lhk. (bros.), hind $4.50

Postiteel tellides saatekulu à 80 ¢.

Müügil „MEIE ELU talituses"

958 Broadview Ave. Toronto. Ont. M4K 2R6

„MEIE ELU"
lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast
„MEIE ELU"

Eesti arst valvekorras

27. ja 28. augustil
dr. T. Maimets 493-7231

Esto välissuhete sektsioonis kaks uut toimkonda

Esto'84 välissuhete sektsiooni juhataja Kaius Meipoom teatab, et tal on korda läinud juurde saada hulk kaastöölisi ja komplekteerida kaks uut toimkonda. Välissuhete sektsiooni ülesandeks on tegeleda omavalitsuse, provintsi- ja föderaalvalitsustega, võõraste külaliste vastuvõtt ja võõrkeelne informatsioon ajalehtedele, TV-le ja raadiole.

Esimesed poolteist aastat juhatas välissuhete sektsiooni ESTO abiesimees Enn Kiilaspea. Pärast tema lahkumist juhatusest valiti abiesimeheks välissuhete alal Kaius Meipoom.

TOETUSTE HANKIMISE toimkond on töötanud juba pikemat aega, eriti luues kontakte föderaal-, provintsi- ja linnavalitsusega. Langeb ju ESTO '84 Toronto linna 150. a. ja Ontario provintsi 200. aastapäeva tähistamise ajale. Toimkonda kuuluvad Enn Kiilaspea, Feliks Koop, Kaius Meipoom, Toomas Metsala ja Ruho Paluoja.

Välissuhete sektsiooni kuuluvad ka Vello Hubel kunstilise koordinaatorina, sini-must-valge 100-a. juubeli toimkond Udo Petersoo juhatusel, rongkäigu toimkond August Jursi juhatusel ja Jaak Järve fototeeninduse alal. Helle Paluoja on sektsiooni sekretäriks.

Uus välissuhete toimkond on jagatud kolme osakonda:

1. ÜLDINFORMATSIOON. See osakond otsib kontakti ja annab ESTO informatsiooni välisajakirjandusele, televisioonile ja raadiole. Koordineerijaks on Ene Christina Luik, liikmed Liis Teedla, Triina Mölder, Taimi Voksep, Linda Lõhmus, Helge Kurm, Kersti Lepik, Mart Lepik, Viivi Pruuli ja Mari Ann Tammark. Nõuandjateks on Karen Caue ja Kadi Kaljuste.

2. REKLAAM. See osakond koostab reklaamvoldiku, plakatid, sildid, loosungid ja muud üldreklaami. Koordineerijaks on Ene Neps-Swallow. Liikmed Kristi Neps, Milvi Salurand, Ingrid Piil, Kadi Madrus, Maret Kapp, Andres Gutman, Heino Mäeots ja Mai Liiv.

3. „ESTO CARD". See osakond hangib ESTO üldpileti ostjaile hinnasoodustusi Toronto ärides ning korraldab äride dekoreerimist ESTO märgiga. Koordineerijaks on Elle Rosenberg ja liikmeteks Peeter Tammark, Tiit Telmet, Taimi Kapsi ja Inga Eichenbaum.

Teiseks uueks toimkonnaks on avatseremoonia ja väliskülaliste toimkond. Selle ülesandeks on avatseremoonia eeltööd Ontario Place'is ja väliskülaliste ja meedia vastuvõtt kõikidel ESTO üritustel ja nendele informatsiooni vahendamine Eesti, eestlaste ja ESTO kohta. Koordineerijaks on Ruho Paluoja ning liikmed on Peeter Kopvillem, Linda Pint, Eva Varangu, Triina Mölder ja Tiina Timusk. Osaajalist abi on lubanud Guido Laikve ja Oscar Müllerbeck. Erinõunikuks on Kadi Kaljuste ja Karen Caue.

Kaius Meipoom nendib, et huvi välissuhete sektsiooni tööst osavõtuks oli väga suur. Keeldumisi ei olnud, ning mitmed pakkusid küsimata oma abi,kuulda saades välissuhete toimkonna tegevusest.

Esto '84

Hotellitube reserveeritud 700-le

Esto 84 majutamise osas teatas Maire Lainevool, et hotellitubade reserveerimine edeneb jõudsalt, kuigi mitte nii kiiresti kui oleks vaja. Kokku on senini kinni pandud tube üle 700 isikule.

Hotellitube on veel küllalt saada, aga reserveerimisega tuleb rutata. Mitmed teised ruumide otsused seisavad selle taga kinni. Pealegi tühistavad hotellid jaanuaris ülearused reservatsioonid. Siinkohal tuleb lisada, et üürikorterid on kõik juba täis, ja mõistlikus kauguses neid enam juurde saada ei ole.

KUIDAS RESERVEERIDA?

Reserveerimiseks on vaja täita üldregistreerimisleht, lisada tagatis 100 (sajale) Kanada dollarile ESTO '84 Housing Bureau nimele, ja need ära saata Estole: ESTO 84 Housing Bureau, 958 Broadview Avenue, Toronto, Ontario, M4K 2R6, Canada.

1. Üldregistreerimise vorm ilmus ESTO Teadetes koos üksikasjaliku seletusega ja oli lisatud „Meie Elu" ja „Vaba Eestlase" 14. aprilli lehe juurde. Neid on veel saada Toronto Eesti Majas. Peale selle saadeti 1000 eksemplari eraldi teistesse keskustesse. See saadetakse kätte ka kui kirjutada ESTO'le eelpool toodud aadressil.

2. Tagatis saja Kanada dollari suuruses on vajalik iga toa pealt. Neil Wycik'i üliõpilasmajas katab see kogu kaheksa päeva üüri kui reserveerite sel aastal. See on kaheinimese toas, üksi toas on hind 165 dollarit sama aja eest. Tagatis antakse tagasi kui loobumisest teatate ennen hotelli poolt määratud aega.

Vormil on küsitud, et saadaksite raha Money Orderiga. See on üldiselt nii, kuid Kanada panga isiklikud tshekid on ka vastuvõetavad. Ühendriikide panga isiklikud tshekid on ainult siis vastuvõetavad,kui need on 84.50 US dollarile, mis vastab praeguse kursi juures sajale Kanada dollarile koos panga vahetuskuluga. Kanada valuutas väljakirjutatud US isiklikkude tshekkide vahetamine on kallis ja aegaviitev.

Hinnad on garanteeritud tulevaks aastaks, kuid neile lisandub käibemaks, mis on praegu 5 protsenti. Kuigi hotellid on kallimad kui üliõpilaselamud, on see hind terve toa eest. Royal York'is, kus toimub palju ESTO üritusi, võib saada kahe doppeltvoodiga toa ja laste jaoks eraldi voodid (lapsed alla 18 aastat tasuta). Üliõpilaselamus on hind isiku pealt.

OTSITAKSE ERAKORTEREID

Paljudele ülemere tulijaile, eriti ebasoodsa rahakursi maadest, on oluline leida odavamat majutamist. Seepärast oleks väga vajalik, et need, kellel vähegi võimalik on tube mõistliku tasu eest ära anda, sellest teataksid. Paljudel juhtudel ESTO-le tulek sõltub niisuguse erakorteri leidmisest. Öökorteri pakkumine ei tähenda, et pererahvas peab võõrustamise koos toitlustamisega oma peale võtma, mis takistaks pidustustele kaasaelamist. Teatage oma vabast toast ESTO Majutusbüroole!

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD

„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Milleks ESTO-l on vaja loteriid?

Vastus sellele küsimusele on lihtne! ESTO '84 vajab raha, et ettevalmistustööd saaksid areneda normaalselt ja ilma rahamuredeta.

Viimasel ajal on eesti ühiskonna poole pööratud mitmesuguste abipalvetega majandusliku toetuse osas, et aidata läbi viia üht kui teist meie ühiskonnale tähtsat ettevõtet. ESTO '84 juhatus leidis, et oleks ebaõige koputada järjekordselt meie ühiskonna südametunnistusele abipalvega majandusliku tegevusaluse saamiseks, ning otsustas sealjuures ka midagi vastu pakkuda ja nii sündiski ESTO '84 loterii küllaltki tõhusate võiduvõimalustega. Loterii loosimine toimub 24. veebruaril 1984. Raha on aga vaja NÜÜD ja seepärast peaks loterii olema läbi müüdud. Kahjuks pole see nii.

Keegi nimetas loterii käikulaskmisel, et kui Toronto ja selle lähemas ümbruskonnas elunevad eestlased ostavad igaüks kaks loteriipiletit, siis oleks loterii läbi müüdud, ilma et oleks vaja kaugemale minna. Tegelikult on need piletid müüdavad üle maailma ja nii saab IGA EESTLANE toetada ESTO eeltöid, ostes loteriipileti juba TÄNA.

Kuidas saab seda teha? Toronto eestlastele on see lihtne. Tarvitseb minna ainult Toronto Eesti Majja, seal on piletid müügil Toronto Eesti Abistamiskomitee äris ja „Meie Elu" talituses, kus on samuti müügil muidki ESTO '84 mälestusesemeid. Kui keegi aga tunneb mõnd ESTO '84 Peakomitee juhatuse liiget, ka need saavad teid hädast välja aidata. Kui kellelgi on soovi loterii levitamisele kaasa aidata, või siis kaugemal asujail on soov kirjateel pilet lunastada, siis on aadress järgmine: ESTO loterii, c/o Julius Ohsolin, 4 Deering Crescent, Willowdale, Ontario M2M 2A3, Canada.

Veel on loterii levitajaks ESTO '84 USA Komitee c/o Veljo Areng, 4232 Norbeck Road, Rockville, MD 20853 USA. Isiklikku abi piletite levitamiseks on lubanud Virve Lillipuu Los Angeleses, Rein Linask Connecticut'is ja V. Remmelg Vancouveris.

ESTO '84 õnnestumine tuleneb suuresti eeltööde tõhususest. Kahjuks tööst üksi on vähe, ka majanduslik alus on vajalik ja seda annab loterii õnnestumine. Seepärast lunastage juba täna omale loterii pilet, kui teie seda ei tee, pole ju ka võiduvõimalust. Samal ajal toetate ka ESTO ettevalmistamist. Pileti hinnaks on ainult $2.00, peavõiduks aga $2000.00, millele lisandub hulgaliselt vähemaid võite, kõik samuti rahalised.

H.T.

Sport

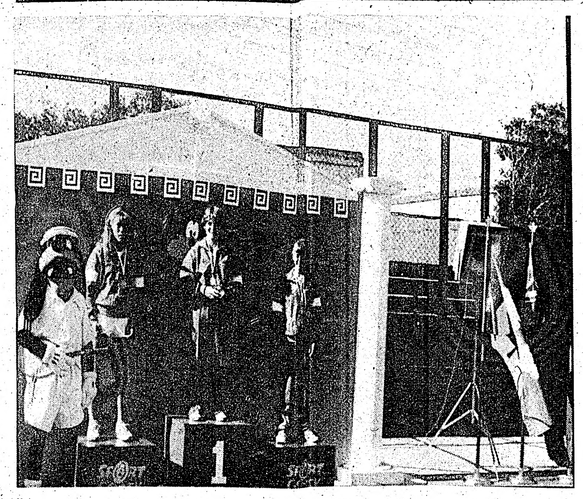

Üksikmängu võitjate austamine Kanada noorte tennisvõistlusel. Keskel meistriks tulnud Laura Randmaa. Foto — H. Raigna

Laura Randmaa kahekordne Kanada meister tennises

Kanada noorte tennise esivõistlused 12 ja 14 vanusegruppidele algasid Toronto Lawn Tenniklubi väljakutel möödunud esmaspäeval ja kestsid vahetpidamata kuni laupäeva pealelõunani. Võistlused 16- ja 18-vanusegruppidele toimusid Vancouveris. Võistluste kõrgpunktiks kujunesid laupäeval peetud finaalvõistlused. Võistlustest võtsid osa 112 Kanada parimat võistlejat Newfoundlandist kuni British Columbiani. Võisteldi üksik- ja paarismängus. Ainukese eestlasena võttis nendest võistlustest osa kolmekordne Ontario meister 12 a. ja nooremate klassis, 11-aastane Laura Randmaa, jäädes ka nendel võistlustel võitmatuks.

Ta saavutas järgmisi tagajärgi:

Esmaspäeval: võitis oma esimest vastast Robyn Molson'i, Victoria'st, B.C. üksikmängus 6—0, 6—1.

Teisipäeval: võitis Beth Gillies't, St. John'ist, Nfld. 6—0, 6—1.

Kolmapäeval: võistles paarismängus, kus ta kaaslaseks oli koolikaaslane Sport Seneca'st Nathalie Eckstein ja vastasteks Candice Alderson ja Robyn Molson, Victoria'st, B.C. Laura kaaslasega võitis 6—2, 6—0.

Neljapäeval: Laura kaaslasega võitis paarismängus Sylvie Larose't ja Isabelle Leger'it, Victoriaville'st, Que. 6—1, 6—0. Selle võiduga jõudsid finaali.

Reedel: Laura üksikmängus võitis Sylvie Larose't 6—0, 6—1, jõudis finaali.

Laupäeval: Laura üksikmängu finaalis võitis Lisa Parks'i, Torontost, 7—5, 7—5. Mäng kestis 1 tund ja 50 minutit. Saavutas Kanada meistritiitli üksikmängus. Vaevalt 20 min. puhkuse järele tuli tal uuesti minna võistlema paarismängu finaali. Vastasteks olid Beth Gillies ja Jennifer Bishop, St. John'ist, Nfld. Vastastel oli see esimene mäng sel päeval, samuti ka ta kaaslasel Nathalie Eckstein'il. Beth Gillies ja Jennifer Bishop lootes Laura väsimusele, alustasid kohe kiirete rünnakutega. Laura oma kaaslasega tõmbusid kaitsele ja lasksid vastastel ennast väsitada, kaotade sel viisil esimese seti. Teisel setil läks oma kaaslasega rünnakule ja võitis selle väga tasavägise mänguga. Kolmandas setis, mis oli kõige põnevam, saavutas ta oma kaaslasega veel suurema edu ja see lõppes nende kindla võiduga. Võistlus, mis kestis üle kahe tunni, tagajärjega 5—7, 7—6, 6—4, andis Laurale ja ta kaaslasele Kanada meistritiitli paarismängus.

11-aastane tennismeister Laura Randmaa oma auhindadega. Foto — H. Raigna

Võistluste viimasel päeval, laupäeval, oli pealtvaatajaid üle kahesaja, nende hulgas 16 eestlast. Need võistlused näitasid selgesti Laura kõrget mängutaset ja tema suurt vastupanu võimet. Üks kaasmaalane, õnneliku näoga, pärast võistluste lõppu kõige tabavamalt kommenteeris: „Kes siin Laurale ette jäi, see peksa sai." Peale võistluste lõppu toimus kohe lõputseremoonia lühikeste sõnavõttudega ja auhindade kätteandmistega. Auhindadeks olid kolmele esimesele kuld-, hõbe- ja pronksmedalid. Peale selle veel Disneylandi poolt käekellad ja erimärgid. Kohal olid ka Sport Goofy ja Mickey Mouse oma naise Minnie'ga, kes võitjaid soojalt õnnitlesid. Esikohtadele tulnud võitjad tunnustati oma vanusegruppides Kanada meistriteks, kusjuures Laura Randmaa saavutas selle tunnustuse kahekordselt. Üksikmängude võitjad saadetakse maailma esivõistlustele, millised toimuvad 20.—25. sept. Orlando Disneylandis Floridas ja millest võtavad osa 60 riigi võistlejad. Sealsed võistlused toimuvad ainult üksikmängudes.

HARALD RAIGNA

Eestlane Kanada rahvusmeeskonnas

Pärast 3-nädalalist tugevat treeningut lahkus pühapäeval, 14. augustil Torontost 12-liikmeline Kanada noorte võrkpalli rahvusmeeskond. Sihiks on Inglismaa ja Shotimaa, kus mängitakse vastavate rahvusmeeskondade ja ka mitme muu meeskonna vastu. Mängud toimuvad Londonis, Leeds'is ja Edinburgh's.

Meeskonnas mängib kaasa noor eesti võrkpallur Derek Pallandi Torontost, kes saavutas üldist tähelepanu juba möödunud kevadistel Kanada meistrivõistlustel. Derek oli 3-dale kohale tulnud Kalevi noortemeeskonna kapten, ning ta valiti ka meistrivõistluste „all-star'iks".

Kanada rahvusmeeskonna treeneriks on Rumeenia päritoluga Paul Brasson. Eestlastest peale Derek Pallandi sõitis meeskonnaga kaasa ka Tiit Romet tehnilise direktorina. Romet on Kalevi noortemeeskonna peatreener.

JAHTKLUBI SÜGISENE VÄLJASÕIT

Pühap., 11. septembril 1983 kell 12.00 päeval paatide kogunemine Ontario Place ees. 12.00—3.00 ümber Toronto saarestiku sõit. 3.00 kogunemine Hanlan Point'i Laguunis.

Palutakse kaasa võtta omad söögid ja joogid. Hanlan Pointi Laguuni on võimalik sõita ka „Ferry'ga", mis lahkub iga poole tunni järele Harbour Castle Hotelli eest.

Paadiomanikel palutakse kontakt võtta Heino Kasak'uga, telefon kodus 223-5899, tööl 421-0202.

Palutakse rohkelt külalisi kaasa tuua!

EESTI JAHTKLUBI KANADAS

Eesti skaudid-gaidid ungarlaste juubelilaagris

Maailma skautlus tähistab tänavu 75-t tegevusaastat. 50 aastat tagasi, kui skautlik liikumine juba tugevasti jalgadel seisis, korraldati Ungaris, Budapesti lähedal Gödöllös, neljas skautide jamboree. Imestusega võib lugeda, et siis, 1933-l aastal oli osavõtjaid 25.792 kokku tulnud 55-lt eri maalt! Laagri alad olid nii laialdased, et all-laagrite külastamiseks pidi lord Baden-Powell, skautide isa, ratsutama valgel hobusel ühest kohast teise. Lahkudes laagrist soovis B-P, et skautluse vaim olgu nagu ta ratsu, mis kihutab aina edasi, sööstab tõketest vastu uutele elamustele.

6. augustil 1983 avasid Ungari Skaudid Eksiilis Gödöllö juubelilaagris Filmores, USA-s, kuhu oli palutud noori kõikidelt maadelt,kes 1933 a. olid esindatud. Ka eestlastele saabus austav kutse. E. Gaidide Liidust võtsid osa Peagaid Hilja Kuutma, gdr. Aili Silm,gdr. Siiri Puust ja gdr. Saima Varangu. Skautide Liidust olid kohal Peaskaut Endel Reinpõld ja skm. Randu Kaselaan, siis veel skm. Herbert Michelson ning USA Maleva juht skm. Harry Tarmo.

Laager oli viiepäevane, millele järgnes vahetult kahenädalaline treeninglaager juhtidele, millest osavõtt on ülemaailmne. Alguseks oli registreerunud 325 osavõtjat, kuid laagripere kasvas pidevalt. Avamisel lehvisid USA, Kanada, Ungari, Ukraina, Poola, Austraalia, Brasiilia, Läti ja Eesti lipud. Oodati veel teisigi. Paljud maad teatasid, et nad tulla ei saa, korraldavad aga omal maal samanimelise mälestuslaagri. — Huvitav oli näha filmi, võetud 1933. a. Gödöllö jamboreel. Nägime ka eesti lippu mööda vilksamas. Hardumusega näidati hiljem laagri lippu, mis kord oli uhkusega lehvinud 50 a. tagasi vabal maal ja nüüd äsja leidnud tee vabadusse. Oli korraldatud suurejooneline näitus huvitavate ja mitmekülgsete mälestustega. Ka eestlasi paluti näitusest osa võtta. Selleks oli gdr. Siiri Puust Buffalost koostanud sisuka, kauni ja koondatud ülevaate nii gaidlikust kui ka rahvuslikust küljest. — Peale ametlikku avamistseremooniat kutsusid kirikukellad laagriperet jumalateenistusele. Metsatee hargnes kaheks — katoliiklased ühele ja protestandid teisele poole. Üks skautide sõber oli nikerdanud puust kauni altari, samuti olid teetähised metsakirikutesse nikerdatud kujud. Protestantlikku teenistust korraldasid kaks kirikuõpetajat, kes oma jutluseks olid valinud sama sisu, mis oli 50 a. tagasi. Sügavalt sümboolne jutlus oli varem üle kantud „Vaba Euroopa"radiosse. Juubelilaagris olid ka gaidid oma all-laagris, mille nimeks oli Pax Ting — Rahu Konverents, nii nagu 1939. a. gaidide suurlaager oli nimetatud, lootuses ähvardavat sõjamüra vaigistada.(Ka sellest laagrist olid eesti gaidid hulgana osa võtnud.) Huvitav oli jälgida, kuidas muuhulgas isegi kaelarätikuid seoti nii nagu 50 a. tagasi. Oli ju kogu laager püstitatud selle suure ja õnnestunud ettevõtte mälestuseks. Mis oli siis teisiti nüüd, aastal 1983? Nagu muudeski eluavaldustes ka skautlus-gaidlus on moodsusi üle võtnud. Laagrisse jõudis mobile camp — st, 35-liikmeline rühm poola noori Chicagost, kes olid iseseisvad, isevarustajad, oma telkide ja toiduga motor-laagri elanikud. Sellest laagrist lahkudes nad sõitsid edasi leedulaste suurlaagrisse Kanadas, sealt edasi kanuu-retkele, siis tagasi USA-sse. Kireva etnilise pärastlõuna jaoks kasutati päris lava häälekõvendajate ja mikrofonidega. Aga skaudigaidi vaim? Sõbralik, nagu ikka. Eriti paistis silma noorte hea käitumine. Noored olid kärmed esimesena võõraid ja vanemaid tervitama — servus! (Meie noortelt on tihti tere! raske tulema). Laagri keeleks oli muidugi ungari keel, kuid ei olnud vaja muretseda, igaüks pakkus otsekohe abi tõlkimisel, olgu see söögi ajal, filmi vaadates, kirikus, isegi laulusisu sai kiiresti selgeks. Külalistena kuulusime juhtide all-laagrisse, kuhu oli kokku tulnud endisi juhte mitmelt maalt, mõned isegi Gödöllö-aegsed Euroopast. Vasakkäeline teretus ületas keele tõkked. Samad ideaalid ja samad saatused. Gaidluse ja skautluse „valge ratsu" on peale sõda ületanud palju raskusi, kuid püüdes kõigest väest, kihutab aina edasi.

S.V

Eesti sõjaveteranide kokkutulek Chicago Eesti Majas

DETROIT (M.E.) — Kuna Chicago ega Milwaukee piires ei ole toimunud juba pikki aastaid organiseeritud Eesti sõjameeste kokkutulekuid, siis leiti, et selleks on vajadus, sest paljudel endistel sõdalastel puudub lähem informatsioon Põhja-Ameerika mandril toimuvaist sõja-poliitilisist ja muist sündmusist, millised hõlmavad meie ühist Vabadusvõitlust!

Seda lünka püütakse täita ja kui ERKÜ ja EVL-u juhatuse liige Raimond Tralla viibis hiljuti Chicago Eesti Majas, siis oli temal võimalus sellele ideele reaalset alust luua koos teiste mõttekaaslastega, Chicago Eesti Maja esimehe Enno Toomsalu j.t. lahkel vastutulekul oldi nõus, et sobiv aeg selleks on Töölistepüha nädalalõpu pühapäeval, 4. septembril k.a. Kuna neil on tavaks, et lahked perenaised valmistavad pühapäeviti sooja toitu, siis oleks kogunemine alates kella 12 päeval ja lõunalauda võiks istuda kell 1 päeval. Ühisel lõunasöögile järgneks informatsiooni korras ÜEVK-e esimehe ja sõjameeste ajalehe „Võitleja" peatoimetaja August Jurs'i ettekanne, j.t. juhtivate liikmete sõnavõtte. Kohale on oodata ka ERKÜ liikme ja Eesti Vabadusvõitlejate Liidu(USA) esimehe kolonel Ylo Anson'i j.t. osavõttu. Kokkutulek on mõeldud koos abikaasade, perekonnaliikmete ja sõpradega.

Kohapääl on kokkutuleku organiseerimist kaasa aitamas Mati Kõiva, Olaf Tammark, Enno Toomsalu j.t. ning EVL-u poolt koordineerib sidepidamist ja kirjavahetust Detroidist Raimond Tralla.

Korraldajad loodavad kokkutulekule Detroit-Milwaukee piirest rohket osavõttu, et oila taas mõned tunnid koos endiste sõjakaaslaste ja sõpradega.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

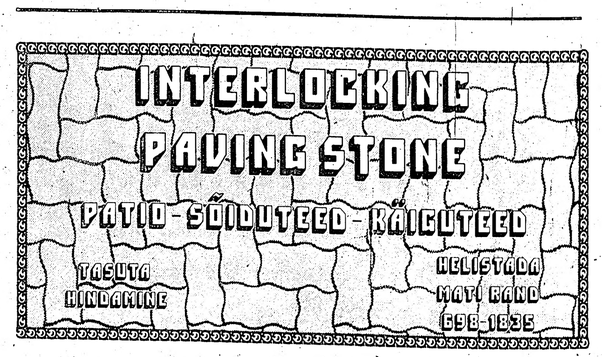

SOOME ETTEVÕTE

ALUMINUM SIDING DESIGN

valmistab teile seinakatteid, räästaaluseid (soffit & fascia), jätkudeta vihmaveerenne, alumiiniumist uksi ja aknaid. Eelarved tasuta.

Helistage tel. 755-0694
MARTTI JUPPI
156 Canlish Rd. Scarboro, Ont. M1P 1T2
Lic. B-1767 Member B.B.B.

KIRJANI
□ K

Kunstnik Tiit Pääsuke Eestist näitas om

Kunstnik Tiit Pääsuk

OULU (ME) — Augustis viibis Soomes tuntud eesti kunstnik Tiit Pääsuke, kelle maale nähakse siin esimest korda. Näitus algas Helsingist, kust ta tööd tuuakse Põhja-Soome linna Oulu'sse.

Tiit Pääsuke on külaliseks Suomen Taiteilijaseurale ning Helsingis tema töid nähti Taidemaalariliitto galleriis.

1941. aastal sündinud Tiit Pääsukest intervjueeris Põhja-Soome suurim ajaleht „Kaleva". Selgus, et Soome toodud kogumikus on umbes paarkümmend teost, vanimad neist aastast 1974.

ALEX MILITS KOMMENTEERIB

Stokholmis ilmus Välis-Eesti & EMP kirjastusel Alex Militsa aktuaalne teos „Kommentaarid". Raamatu saatesõnas ütleb autori kolleeg Andres Küng muu hulgas järgmist: „Käesolev teos on vaba eesti raamatu temaatilises maailmas erakordne. Tänapäevases Läänes kogeme igapäev võimsat informatsioonitulva, mis meieni jõuab televisiooni, raadio, ajakirjanduse ja muude massiteade vahendite kaudu peamiselt selle maa keeles, kus asume. Kommentaarid ja täiendusandmed on suunatud teisele publikule kui eestlased. Sageli kibestab meie meeli nende naiivsus või isegi poliitiline ostetavus.

Alex Milits on kirjandusliku, publitsistliku js tõlketegevuse kõrval rahvusvahelisel foorumil juba kolm aastat olnud Eesti Raadio Stockholm produtsent. Kolm korda nädalas lähevad eetrisse tunniajalised saated. Need on tehniliselt kuuldavad peamiselt Suur-Stokholmi piirkonnas, kuuludes Rootsi nn. lähiraadio süsteemi. Paljudel puhkudel olevat esitatud soove, et Alex Militsa aktuaalsed kommentaarid ulatuksid ka kaugemale, igale poole, kus leidub eestlasi. Nendele soovidele vastu tulles on au'or käesolevasse teosesse kogund oma kroonikamaterjali viimase kahe aasta produktsioonist. Selle sisulisest mitmekülgsusest ja ideerikkusest võib lugeja ise järeldusi teha. Astub esile raamat, mis on ülimalt nüüdne ja tänapäevane."

Alex Militsa raamatus on avaldatud aktuaalsed kommentaarid alates jaanuarist 1981 kuni detsembri lõpuni 1982, käsitledes väga mitmekülgset aineala selle perioodi kestel, jõudes seega sündmustikuni alles pool aastat tagasi. Raamat on varustatud sisukorra ja isikunimede registriga. Taolisi teoseid ei ole ilmunud eesti keeles pärast iseseisvusaega, kui ilmusid näiteks iga-aastased eesti kroonikad ja poliitiliste päevamurede kogumikud. Teos on äratanud suurt huvi ja vastukaja mitmel maal ja mandril.

ILMUNUD

Arvo Mägi

„LIIVIMAA JUTUD"

Hind $16.00

Juttudekogu p
tegevus toimub
duses. Ajaline
sündmusi 14. s
Igas palas tule
maaline-liivima
jäänud nunnah
väejooksik Poc
Põhja sõda,
sakste toapoiss,
terava keelega
vend", ärkamis
noorik, jahtu
tudeng . . . —
rahvuslik-poliiti

Müügil „MEIE ELU" tali
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

Kunstnik Tiit Pääsuke Eestist näitas oma töid Soomes.

Kunstnik Tiit Pääsuke Soomes

OULU (ME) — Augustis viibis Soomes tuntud eesti kunstnik Tiit Pääsuke, kelle maale nähakse siin esimest korda. Näitus algas Helsingist, kust ta tööd tuuakse Põhja-Soome linna Oulu'sse.

Tiit Pääsuke on külaliseks Suomen Taiteilijaseurale ning Helsingis tema töid nähti Taidemaalariliitto galleriis.

1941. aastal sündinud Tiit Pääsukest intervjueeris Põhja-Soome suurim ajaleht „Kaleva". Selgus, et Soome toodud kogumikus on umbes paarkümmend teost, vanimad neist aastast 1974.

Ajakirjandusele Pääsuke mainis, et tema eeskujuks om mõned hispaania kunstnikud, nimesid mainimata. Samuti tähendavat temale palju oma riigi klassikud: „Iga kunstnik kannab oma enda sees oma riigi kunsti minevikku, igal juhul alateadvuses."

Edasi ütles külaline, et loodus olevat talle väga tähtis element ja ta tahabki oma töödega teha propagandat loodusele tehnilistumise vastu.

Tiit Pääsuke on õpetaja Eesti riiklikus kunstikõrgkoolis. Eestis olevat tugeva graafika kõrvale tõusmas maalikunstnike sugupõlv.

ALEX MILITS KOMMENTEERIB

Stokholmis ilmus Välis-Eesti & EMP kirjastusel Alex Militsa aktuaalne teos „Kommentaarid". Raamatu saatesõnas ütleb autori kolleeg Andres Küng muu hulgas järgmist: „Käesolev teos on vaba eesti raamatu temaatilises maailmas erakordne. Tänapäevases Läänes kogeme igapäev võimsat informatsioonitulva, mis meieni jõuab televisiooni, raadio, ajakirjanduse ja muude massiteade vahendite kaudu peamiselt selle maa keeles, kus asume. Kommentaarid ja täiendusandmed on suunatud teisele publikule kui eestlased. Sageli kibestab meie meeli nende naiivsus või isegi poliitiline ostetavus.

Alex Milits on kirjandusliku, publitsistliku js tõlketegevuse kõrval rahvusvahelisel foorumil juba kolm aastat olnud Eesti Raadio Stockholm produtsent. Kolm korda nädalas lähevad eetrisse tunniajalised saated. Need on tehniliselt kuuldavad peamiselt Suur-Stokholmi piirkonnas, kuuludes Rootsi nn. lähiraadio süsteemi. Paljudel puhkudel olevat esitatud soove, et Alex Militsa aktuaalsed kommentaarid ulatuksid ka kaugemale, igale poole, kus leidub eestlasi. Nendele soovidele vastu tulles on autor käesolevasse teosesse kogund oma kroonikamaterjali viimase kahe aasta produktsioonist. Selle sisulisest mitmekülgsusest ja ideerikkusest võib lugeja ise järeldusi teha. Astub esile raamat, mis on ülimalt nüüdne ja tänapäevane."

Alex Militsa raamatus on avaldatud aktuaalsed kommentaarid alates jaanuarist 1981 kuni detsembri lõpuni 1982, käsitledes väga mitmekülgset aineala selle perioodi kestel, jõudes seega sündmustikuni alles pool aastat tagasi. Raamat on varustatud sisukorra ja isikunimede registriga. Taolisi teoseid ei ole ilmunud eesti keeles pärast iseseisvusaega, kui ilmusid näiteks iga-aastased eesti kroonikad ja poliitiliste päevämurede kogumikud. Teos on äratanud suurt huvi ja vastukaja mitmel maal ja mandril.

Okupeeritud Eesti kirjanikust Soome kommunistlikus ajalehes

HELSINGI (M.E.) — Soome kommunistlikus ajalehes „Kansan Tahto" ilmus juunis lühike artikkel eesti kirjaniku Aimee Beekmani raamatu „Kartulikärnevalid" soomekeelse tõlke „Perunakarnevaalit" kohta. Teose soomendajaks on Kerttu Kyhälä-Juntunen ning kirjastajaks Progress. Raamatut kritiseeris ajalehes Jukka Hautamäki, kelle järgi olevat Beekman eesti kirjanduses „nimeks, kes tõuseb esile, kui räägitakse riigi tuntumatest ja viljakamatest kirjanikest. Beekman on ka filmimees."

Ajalehes tuuakse esile ka Beekmani mõned varasemad teosed, nagu näiteks „Pikkuihmisiä" (1964) ja „Kaivon peili" (1966) („Väikesed inimesed" ja „Kaevupeegel"), mis peegeldavad revolutsioonijärgset aega. Seevastu „Kartulikuljused" paigutub ajaliselt Eesti saatusesse Teises maailmasõjas ehk Suures isamaasõjas, nagu kõlab üks termin. Tegelikult raamat pole siiski sõjaromaan, vaid iseloomustab sündmusi üksikinimeste kaudu.

Lõpuks soome kriitik jõuab arvamusele, et Beekman olevat loonud värvika kogumiku karaktereid. Sügavamal tõuseb esile küsimus individuaalsest kohustusest rahva vastu. „Beekman uurib nende seisukohta, kes koos saksa väeosadega varjasid end maad vabastava N. Armee eest."

□

Kirjutagu „Kansan Tahto" kuidas tahab N. Eesti kohta, õnneks aga Soomes on veel rohkesti ajalehti, kes tõelisest N. Eesti olukorrast suudavad õigeid andmeid soome lugejatele pakkuda. Nende lehtede hulka kuulub riigi suurim „Helsingin Sanomat" ja paljud teised.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

ILMUNUD

Arvo Mägi

„LIIVIMAA JUTUD"

Hind $16.00

Juttudekogu pealkiri viitab asjaolule, et juttude tegevus toimub Liivimaal selle sõna mitmes tähenduses. Ajaline haare on lai: esimene jutt kirjeldab sündmusi 14. sajandil, viimane peagu tänapäeval. Igas palas tuleb esile rahvuslik, poliitiline või isamaaline-liivimaaline motiiv. Linna värava taha jäänud nunnahakatis, usuliselt ärganud käsitöösell, väejooksik Poola sõjaväest, "metsavend" pärast Põhja sõda, mõisajääger, kimbatusse sattunud sakste toapoiss, Liivimaale pagenud "dekabrist", terava keelega kõrtsilaulik, salapärane "keisri vend", ärkamisaegne pasunapuhuja, murelik linnanoorik, jalutu matemaatik sõjajalus, noor pagulastudeng... — kõik satuvad mingil viisil vastamisi rahvuslik-poliitilise probleemiga.

Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Pühendusteos Treffneri gümnaasiumi juubeliks

Hugo Treffneri gümnaasiumi 100 a. juubeli puhuks detsembris on ilmumas endise õpilase Arno Niitme sulest mälestusteos: „Noorus ja kooliaastad Treffoonias". See hõlmab kooliaega aastatel 1919 kuni 1928, seega pea poole vabariigiaegseid aastaid.

Autor oli nooruses Niggoli nime all tuntud sportlane käsipallis ja kümnevõistluses, milledes ta oli 20-ndate aastate lõpul ja 30-ndate alul mitmekordne eesti meister. Selle tõttu leiab kaasaegne sportlaskond raamatus elavat kirjeldamist. Eriti silmapaistvalt on esitatud kooli võrkpallimeeskonna võit tolleaegse maailmameistermeeskonna üle 1928. a.

Käsikirja lugenute poolt on mälestusi hinnatud kaasaega elavalt kirjeldavaks ja sellisena huvipakkuv ka laiemale lugejaskonnale. Autori poolt on teos pühendatud kooli sajandaks juubeliaastaks.

Raamat trükitakse „Estoprint Ltd." trükikojas Torontos ja eelduste kohaselt ilmub septembris.

ESTO'84 TORONTO 150

ESTO NÄITUSED

„Globaalse Eestluse" toimkonna juhataja Epp Aruja teatab, et näituse üleskutsele on paljudelt organisatsiooniselt saabunud jaatavaid vastuseid ja väljapanekuid. Kõige rohkem on tulnud Austraaliast. Lubatakse ka Belgiast, Saksamaalt, Shveitsist, Lõuna-Aafrikast ja Inglismaalt. Kahjuks Kanada, USA ja Rootsi on olnud vastusevaesed. Palutakse vastata üleskutsele!

Ka „Globaalse Eestluse" näitusesse kuuluvad raamatu ja ex-librise näitused on jalad alla saanud. Aino Müllerbeck on raamatunäituse koordineerija ja ex-librise näitust korraldab Emil Eerme. Nüüd algab nende näituste materjali valimine ja tööliste rakendamine.

Abilisi on veel palju vaja — nii praeguseks eeltööks kui ka jaanuaris, kui algab näituse monteerimine. Huvilistel võtta kontakti Epp Aruja'ga, telefon (416) 447-8958.

□

Kunstinäituse toimkonna juhataja Lia Holmberg teatab, et kunstinäitusele on registreerinud või tõsist huvi näidanud umbes 80 kunstnikku mitmest riigist. Veel on võimalus end registreerida! Valik tehakse 35-mm valguspiltide (slides) alusel, mille esitamise tähtpäev on 1. november. Pr. Holmbergi telefon: (416) 233-6482. Aadress: ESTO 84, 958 Broadview Avenue, Toronto, Ontario, Canada M4K 2R6.

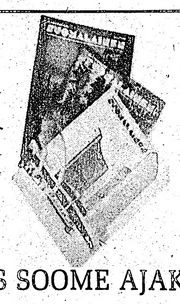

UUS SOOME AJAKIRI KANADAS

Soomekeelt valdajatele eestlastele on huvipakkuv ajakiri „Kanadan Suomalainen", mille suvenumber on sisukas ja pildirohke. See on teine taoline soomlaste väljaanne Kanadas ja leidnud head vastuvõttu. Kirjastajaks on Finnish Canadian Publishing, peatoimetajaks Toronto eesti ühiskonnas tuntud pastor Aulis H. Jalonen ja tegevtoimetajaks Matti Temisevä. Kuna mõlemad toimetajad valdavad eesti keelt, on kontakt olemas ka meie ühiskonnaga. Suvenumbris kirjutatakse Impi Kurvitsast, soomlannast, kes iseseisvuspäevil abiellus agronom Jaanussoniga, kes suri Kanadas. Hiljem Impist sai Kristjan Kurvitsa abikaasa.

„Kanadan Suomalainen" on sisult perekonna-ajakiri, laotud „Fennia Typesetting" poolt ja trükitud Estoprint Ltd. trükikojas.

Ajakiri on müügil Toronto Eesti Majas „Meie Elu" talituses.

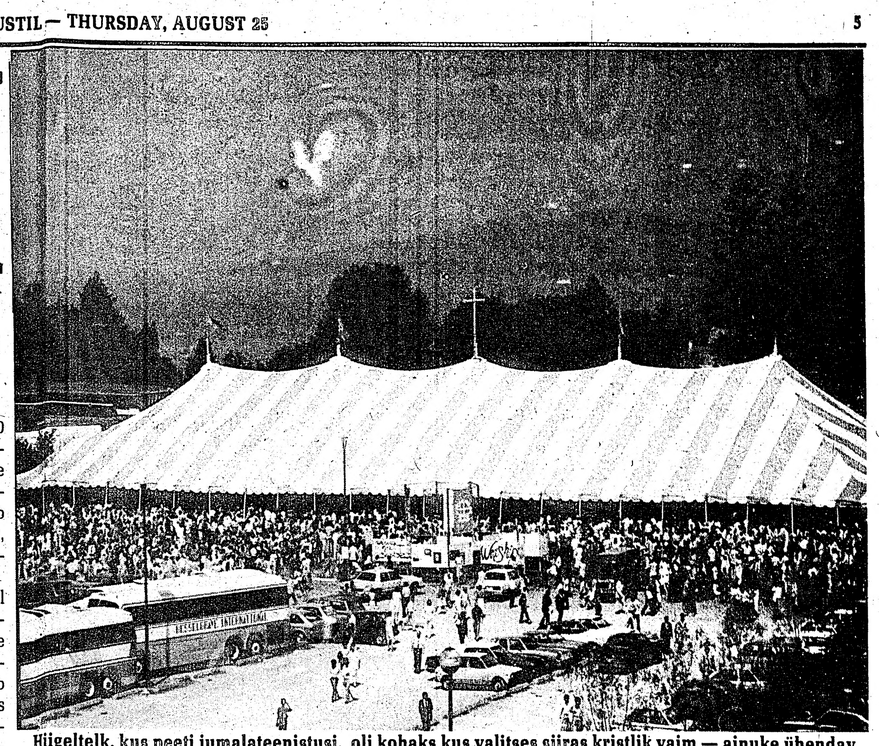

Hiigeltelk, kus peeti jumalateenistusi, oli kohaks kus valitses siiras kristlik vaim — ainuke ühendav tegur Kirikute Maailmaliidu kongressi programmis.

Kirikute Maailmaliit sekkub aktiivselt poliitikasse

Kirikute Maailmaliidu (WCC) 5. Kogu kokkutulekust Nairobist on möödunud 8 aastat. Selle aja jooksul on väljakujunenud ka uus suund, mille mõjul koostati 6. Kogu plenaaristungile Vancouveris ametlik programm. Nii nagu avajumalateenistus oli ülesse ehitatud maailma loomisest kuni uue Jerusalemmani, hõlmates Jumala rahva tõuse ja langusi, nii oli ka ametlikus programmis tõusu ja languse seemneid, mis võivad tulevikus idaneda nii heaks viljaks kui ka umbrohuks.

Plenaaristungi viimasel nädalal arutati põhjalikumalt läbi rapordid ja ettepanekud, parandati, lisati juurde või tõmmati maha. Enamus võeti vastu, kas siis uuele juhtkonnale teadmiseks, liikmeskogudustele arutamiseks või kinnitati lõplikult. Mõned hääletati maha. Enamus läks läbi väikeste parandustega, kuid mõne ümber oli rohkelt sõnavõtte, mõned lausa naeruväärsed.

RAPORDID JA OTSUSED

Ühe sellise rapordi esitas üks baptistide esindaja, mille kohta võeti sõna. Üks delegaat arvas, et selle rapordi keel ei ole vääriline WCC organisatsioonile. Teine ütles, et selles rapordis on rohkem metsalisi, kui kuradil karvu, millele järgnes spontaanne naeruvalang ja raport hääletati maha ühe poolthäälega. Kõige enam sõnavõtte oli Lähis-Ida ja rahu ning õiguse raportide ümber. Lähis-Ida küsimuse lahendamisel tegi üks hollandi delegaat ettepaneku, et WCC ikka lisaks ka lause, et kristlased kannatavad süütunde all, mida juutidele on tehtud, sest juudid olla andnud meile Jeesuse. Sellele vastas Liibanoni delegaat, et see on üks naeruväärsemaid ettepanekuid, mida ta siin on kuulnud — Jumal andis meile Jeesuse — ja ettepanek jäi sinna paika. Rahu ja Õiguse raport tekitas samuti elavat sõnavõttu. Kolmas maailm oli ses suhtes lahkarvamisel. Oli neid, eriti Lõuna-Aafrikast, kes leidsid, et rahu ja õigus peavad käima käsikäes. Oli neid, kes leidsid, et ilma õiguseta ei saa rahu olla ja neid tuleb eraldi käsitleda. Kolmas maailm on tüdinenud nii Idast kui Läänest. Nende olukord olla teine. Neid ei huvita Lääne kartus maailma ülerahvastamisest, sest nende keskmine eluiga on 48 aastat. Nad surevad alatoitluse tagajärjel, kuna läänes surrakse ületoitluse tagajärjel. Neile on oluline, et kirik neid aitab — aitab ka väljasuruda nii Lääne kui ka Ida konflikti, mis on põhjustanud mustade tapmise mustade poolt.

KIRIK KASVAB

Kirik kasvab kolmandas maailmas väga kiiresti. Möödunud aastal kasvas Rooma katoliku kirik üksi Aafrikas 7 miljoni võrra. Nii N.Liit kui ka USA on kolmanda maailma silmis imperialistid. Eriliselt dramaatiline oli Korea delegaadi sõnavõtt, mis küll ei olnud programmi kohaselt ette nähtud. Naine kõneles pisarates. Ta ütles, et Koreast lahkudes on talle käsk antud ütelda WCC delgaatidele, et nad teeksid kõik, et nende maa jäetakse rahule. Ta kõneles rahva kannatustest, mida nii Ida kui ka Lääs on neile toonud ja nad tahavad, et suurvõimud oma relvade võidujooksus ja ideoloogiate kammitsas jätaksid neid rahule. Sama dramaatilised olid ka Aafrika rahvaste ja Liibanoni esindajate sõnavõtud, kus Ida-Lääne konflikt on maad võtnud. Nende silmis ei ole see rahu ega ka õigus. Ja nende ainukeseks lootuseks on ristikirik.

N.Liidu delegaadid, kelle sõnavõtudes peegeldus rahu ja õiguse nõudmine, kõnelesid moodsate ralvade tohutust hävitusvõimest, kuid olid üldiselt siiski tagasihoidlikud sõnavõttudes. Ortodoksi kiriku delegaadid muretsesid, et nende kirikul on tendentsiks end varajata patriitsilikus auhiilguses. Nad nurisesid, et Lääne kirikud käituvad, nagu oleks ristiusk siia maailma toodud 16. sajandil. Neil olla WCC-le palju anda — suured kogemused ekumeenilises liikumises, palvetamises ja liturgias, kus aeg muutub tähtsusetuks. Nende habemete ja pikkade rüüde taga olla väga palju väärtuslikku, mida WCC võiks ära kasutada. Luterlaste sõnavõtud olid väga positiivsed ja nii mõnigi naeruväärne ettepanek läks luhta luterlaste sõnavõttude mõjul. Sageli tundus, et luterlased püüdsid valvata, et WCC ei läheks libedale teele, kuid nii mõnigi kord pidid nad leppima kaotajana tugeva oppositsiooni tõttu. Imelikul kombel esinesid luterlased sageli koos Rooma katoliiklastega pressikonverentsidel. Üks neist tegi isegi ettepaneku, et kutsuda Rooma katoliku kirik WCC liikmeks, kui aeg oli selleks liigä hiline ja seda ei võetud üldse arutusele.

TELK

Jumalateenistusi peeti tohutu suures triibulises telgis, kuhu koguneti kolm korda päevas. Telk mahutas 3000. Siin võis kogeda silmnähtavat kristlikku ühtekuuluvuse vaimu, kus kõrvuti palvetasid ja laulsid Jumalale au ja kiitust mitmes keeles erinevad rahvad ja rassid. Esitati väga huvitavaid liturgia vorme koos muusika, soolode ja tantsuga. Siit ammutati jõudu, et püüda leida kristlik lahendus maailma valudele, näljale ja kannatustele — aidata ja elada „väikestega", nagu dr. Jean Vanier oma avakõnes ütles ja mida plenaariumil esile toodi.

TULEVIKUSIHID

Pole mingit kahtlust, et WCC 6. Kogu poolt vastu võetud otsused tuleviku sihtide suunamiseks kajastasid selle kogu teemat — „Jeesus Kristus — Maailma Elu", kusjuures ekumeeniale anti ta klaasikaline tähendus, kogu rahvastatatud maailm. Esmakordselt WCC ajaloos otsustati sekkuda maailma rahvaste ja rassidе probleemidesse aktiivselt ja kartmatult. Esitati ultimaatum Israelile, et see tõmbaks oma väed 1976. aastal okupeeritud aladelt välja. N. Liit sai ultimaatumi, et see viiks oma väed välja Afganistanist. (Kahjuks ei olnud Balti eksiilesindajaid viimasel tähtsal nädalal kohal, et üldse midagi nõuda!) Kanada ühendatud esindus saatis Briti Columbia peaminister Bill Bennetile kirja, nimetades äsjast massilist riigiametnike vallandamist ebaausaks ja Vancouveri suurdemonstratsioonil olid juba kiriku liiderid kõnelemas. USA delegatsioon saatis telegrammi 236 allkirjaga president Reaganile ja nõudis USA vägede eemaldamist Kesk-Ameerikast.

VÕIMALIKUD TAGAJÄRJED

Kuna WCC 6. Kogus vastuvõetud tuleviku sihid on tugevalt toetatud väga mitmesuguste liikumiste poolt, kus WCC-l puudub kontroll, siis võivad need liikumised suruda WCC väga libedale teele. Kuna nende liikumiste hulgas on aga ka Rooma katoliku kirik, eriti aktiivne on Jesuiitide ordu, siis ei ole karta, et lõpuks kirik kaotajaks jääb. Kannatustest ja tagakiusamistest ristikirik küll enam ilma jääda ei suuda. Tegemist ei ole enam mitte Ida-Lääne konfliktiga — see on ajalooks kujunemas. Võitlus kommunismi ja kapitalismi vahel on kujunemas võitluseks ristikiriku ja ta vastase vahel. Sellepärast on väga oluline, et tehakse vahet Kristuse rahu ja maailma rahu vahel. Viimase nõudjate hulgas on loomulikult ka N.Liit.

□

Ristikiriku sekkumisega maailman probleemidesse on kirik sunnitud tegelema ka poliitilisel pinnal. Maailma rahu ja õigus kahe hambuni relvastatud vaenlase vahel on võimalik ainult vastastikuse seadusliku kontrollimise abil. Et seda saavutada, tuleb sisse lasta vaenlase vägesid, kes siis rahvusvahelise lepingu alusel kontrollib relvade lammutamist ja rahu säilitamist. Rahvusvahelised lepingud on aga riigi seadustest ja ka konstitutsioonist kõrgemal ja muutuvad sellega kõige kõrgemaks seaduseks probleemide tekkimisel. Seda teab N.Liit ja sellega on ka seletatav, miks N.Liidu delegaadid WCC-s nii väga hirmutasid aatomsõja ja muude ralvade tohutu hävitusjõuga ja nõudsid koos kannatajatega maailmale rahu ja õigust. Kindel on see, et kogu maailma poliitika liigub selles suunas. Küsimus seisab selles, kas meie liigume kaasa, või aitame seda kolmandat võimalust — seda „valget laeva" — organiseeritud ristikirikut (WCC kaasaarvatud)?

WCC 6. Kogu plenaaristungil võis kogeda, et nad on küllalt tugevad ja targad iseseisvaks otsustamiseks ja vaenlase kavaluse läbinägemiseks. Nii peaks ka meie kohus olema igati aidata — nõu ja jõuga organiseeritud ristikirikut ja WCC-d, mitte vastu seista ja protesteerida. Kuradi piiblis seisab järgmine lause: „Jumal on annud sulle kõik rahvad — aga ainult sõja läbi!" Tuletagem meelde Lenini sõnu: Esimene maailmasõda annab meile Venemaa (Venemaa oli ju venelaste käes!), Teine annab meile Euroopa — Ärgem laskem III maailmasõda mitte lõppeda vaenlase võiduga! Töötagem aktiivselt ristikiriku ja WCC poolt! On meil niipalju usku? Minul on.

VALLY JOHANSON

„MEIE ELU" talitus võtab vastu ajakiri

riinu

tellimisi.

Kas olete huvitatud soome keele õppimisest?

TORONTO SOOME KEELE KOOL

alustab registreerimisega 14. septembril kl. 6.45 õ. Armour High Public School'is (Wilson Ave., idapoolel Avenue Rd.) TUNNID ALGAJATELE JA EDASIJÕUDNUILE, IGAS VANUSES! Lähemalt tel. 221-1665, Hans või Terttu Myrskog.

LAHKUS MEIE ARMAS EMA JA VANAEMA

KATARINA LAANE

sündinud 12. oktoobril 1901 Narva Jõesuus
surnud 20. augustil 1983 Torontos

leinavad

tütar INGRID SAAR abikaasaga
ANITA ja MARK

UNUSTAMATA ARMAST KAASTEENIJAT RATSARÜGEMENDIST

LEITNANT

OSVALD RAIDLO't

mälestavad sügavas leinas

ERNST HALLAS abikaasaga
UNO KOOK abikaasaga
BORIS LEEMAN abikaasaga
ARVO LEHARI
RENÉ LINDEMAN abikaasaga
AKSEL LOORPERE abikaasaga
AKSEL MUUL abikaasaga
KARL PÄRNOJA abikaasaga
EDUARD REINMAA abikaasaga
VÄINO REINSALU abikaasaga
ELMAR SILM
LINDA SUTT
Dr. EVALD SÕERD abikaasaga
NIKOLAI VALGE sen. abikaasaga
VEERA VILUMETS
EMIL VUKS abikaasaga
RAID VÄIKEMÄE abikaasaga

ARMAST JUHATUSE LIIGET JA MAJANDUSE JUHTI

OSVALD-AUGUST RAIDLO't

sündinud 31. märtsil 1909 Eestis
surnud 18. augustil 1983 Kanadas

mälestab kurbuses

Sihtasutus ja ajaleht VÕITLEJA

Prof. Endel Saarman

E. Saarman 60-aastane

9. augustil tähistas Stokholmis 60-ndat sünnipäeva Kuningliku Stokholmi Tehnikaülikooli puidutehnika professor Endel Saarman.

ARMAST ÕDE

ELFRIEDE LAAS'i

neiuna Kärner
sündinud 15. juunil 1908 Tartus
surnud 16. agustil 1983 Tartus

mälestavad leinas

vend EMIL KÄRNER abikaasaga Torontos
abikaasa ja tütar SIIRI perekonnaga Tartus

ARMAST

KATARINA LAANE't

mälestavad leinas

ERIKA NIGOL
perekond VOORE

ARMAST

KATARINA LAANE't

mälestab leinas

MIHKEL HANSEN abikaasaga

OMA ARMAST ABIKAASAT, ISA, VANAISA JA VANAVANAISA

KUSTAV NAPP'i

sündinud 16. juulil 1893
surnud 17. augustil 1983

mälestavad kurbuses

abikaasa OLGA
poeg ARNOLD perekonnaga
tütar AINO abikaasaga
tütar ASTA perekonnaga
SUSAN abikaasaga
VIVIAN abikaasaga
TIIU perekonnaga

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Praost Andres Taul
84 Dinnick Cres., Toronto, Ont. M4N 1L8
Tel. 483-4103, kirikus 483-5847
Organist dr. Roman Toi

Pühap., 28. augustil JUMALATEENISTUS kell 11.00 hommikul.

Pühap., 4. septembril JUMALATEENISTUS kell 11.00 hommikul. Jutlustab usuteaduse kandidaat Edgar Heinsoo.

Pühap., 11. septembril kiriku leinamüüris puhkajate surnuaiapüha JUMALATEENISTUS kell 11.00 hommikul, pärja asetamine leinamüüri juurde.

Pühap., 18. septembril usuteaduse kandidaadi Edgar Heinsoo ORDINATSIOON kell 11.00 hommikul. Teenivad piiskop K. Raudsepp ja õpetajad E. Pähn ja A. Taul.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti 10—6, neljapäeviti 12—3 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kolmapäeval 9.30—12 kirikus, neljapäeval 6—8 kirikus ja igal pühapäeval pärast jumalateenistust.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128, kirikus 923-5172
Koorijuht Asta Ballstadt

Pühap., 28. aug. JUMALATEENISTUS kell 7 õhtul. Teenib vikaar õpetaja Albert Roost.

Pühap., 4. septembril pika nädalõpu tõttu ei ole jumalateenistust.

Pühap., 11. septembril SURNUAIA-PÜHA Mt. Pleasant kalmistul kell 3 p.l. ja York kalmistul kivialtari juures kell 5 p.l. Mängib „Estonia" orkester.

Pühap., 18. septembril kell 11.00 hommikul „Kodumaalt lahkumist mälestav" JUMALATEENISTUS.

KOGUDUSE SEGAKOORI harjutused algavad esmasp., 12. sept. kell 7 õhtul kirikusaalis.

ÕPETAJA SUVISED KÕNETUNNID kiriku kantseleis neljapäeviti kell 6—8 õhtul ja pärast jumalateenistusi.

ARMAST

VOLDEMAR KOPPEL'it

surnud 17. augustil Pompano Beach, Florida

mälestavad kurbuses

MAGDA KITVEL
HANS ja MAIA KITVEL

VÄSIMATUT EESTI MAJA ABILIST

ARNOLD KARU

mälestab leinas

A/S EESTI MAJA

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS"
RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kell 3—3.30 p.l.

Pühap., 28. augustil kell 11.00 hom. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad G. Tammo ja H. Eller. Kell 6 õhtul VÄLISMISJONI KOOSOLEK. Külaliskõneleja.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühap., 28. augustil kell 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS. Teenivad H. Sepp ja E. Meiusi USA-st, laulab naisansambel.

Kolmap., 31. augustil kell 7.30 õhtul PIIBLI-PALVETUND ainel: Viletsusaja päästetud.

TORONTO EESTI S. P. ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave.
(Allmaaraudtee vastas, Eesti Maja poole)
Tel. 626-3417

Laupäeval, 27. augustil kell 9.30 homm. PIIBLIKLASS. Kell 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõneleb Olev Tralla.

Kõik teretulemast!

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanuel Kirik
21 Swanwick Ave.
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 2L4
Tel. 477-6248

PIIBLIPÄEVADE raamides jätkuvad loengud neljapäevast 25. aug. — laup., 27. augustini, kell 10 hm. — 12 l. ja kell 1 p.l. — 3 p.l. Kõnelejad jumalateenistustel: Valdeko Kangro, Evald Kiil, Allan Laur, Endel Meiusi, Kaljo Raid, Helmut Rüdmik, Edmund Saraoja, Endel Siitam, Edgar Toompuu ja Märt Vähi.

Jumalateenistustel kõnelevad pastorid: Neljapäeval, 25. augustil kell 7.30 õhtul V. Kangro. Reedel, 26. augustil kell 7.30 õhtul LAUDKONNA-VESTLUS. Laupäeval, 27. augustil kell 7.30 õhtul E. Meiusi ja E. Siitam. Pühapäeval, 28. aug. kell 3 p.l. H. Rüdmik ja Märt Vähi. Kell 6 õ. ingliskeelne jumalateenistus, kõneleb M. Vähi.

Laulu ja muusikaga teenivad Laurid ja koor Ü. Lindströmi juhatusel.

(Buss Eesti Kodust väljub pool tundi enne jumalateenistuse algust).

Soodne vastukaja presidendi proklamatsioonile

USA presidendi Ronald Reagani proklamatsioon 14. juuni kuulutamise kohta Balti Rahvaste Vabaduspäevaks, pälvis suurt tähelepanu Ameerika ja Euroopa poliitilistes ringkondades ja ajakirjanduses. Raadio ja ajakirjandus Lääne-Saksamaal, Austrias, Itaalias ja Rootsis pühendas sellele suurt tähelepanu. Saksa raadiojaamad andsid selle sisu edasi iga tunniaja tagant ja Vabadusraadio saatis selle proklamatsiooni raudrimba taha 14-es keeles. Vabadusraadio juhataja arvestuse kohaselt kuulsid president Reagani proklamatsiooni 100.000 eestlast, 200.000 lätlast ja 250.000 leedulast oma kodumaal.

(Baltic Bulletin)

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud
ODAVAD LAENUD KAASMAALASTELE
Informatsiooniks helistada
465-4659

MÕTTESÄHVATUSI

Raal on inimese loogiline edasiareng: intelligentsus ilma moraalita.

□

Kes üksildust kardab, ei peaks abielluma.

□

On parem võlgu teha kui üleüldse mingit varandust omada.

Kogunud NIHITS

„Meie Elu" nr. 34 (1747) 1983

LAHKU

HEAD SÕPRA

OSVALD AUGU

mäles

ARMAST LUGUPEETUD KAUA

OSVALD K

mälesta

KALLIST SUGULAST JA SÕPR

OSVALD

mäl

LUGUPEETUD JA ARMAST KI

OSVALD K

mälestab leinas

EESTI PENSIO

LUGUPEETUD SELTSI LIIGET

OSVALD K

mäl

ARMAST

OSVALD

mäle

KAASVÕITLEJAT

OSVALD AUG

mälestab leinas

TORONT

LAHKUS MINU ARMAS ABIKAASA

OSVALD AUGUST RAIDLO

sündinud 31. märtsil 1909
surnud 18. augustil 1983

Sügavas leinas

abikaasa LEIDA
õde FRIEDA Eestis

HEAD SÕPRA

KAALEP OTS'a

mälestavad

JOHAN ja HELJU KRULL

HEAD SÕPRA

KAALEP OTS'a

mälestavad leinas

Puhka rahus. HEINRICH ja ALVINE TOOTS

HEAD SÕPRA

OSVALD AUGUST RAIDLO't

mälestavad leinas

HEINO perekonnaga
AINO perekonnaga
ALICE
HENDRIK KUKKUR

LEITNANT

OSVALD AUGUST RAIDLO

mälestab leinas

EESTI OHVITSERIDE KOGU KANADAS

SURMA LÄBI LAHKUNUD EESTI MAJA JUHATUSELIIGET

KAALEP OTS'a

mälestab leinas

A/S EESTI MAJA

ARMAST LUGUPEETUD KAUAAEGSET SÕPRA

OSVALD RAIDLO't

mälestavad leinas

BORIS LEEMAN abikaasaga

KALLIST SUGULAST JA SÕPRA

OSVALD RAIDLO't

mälestavad leinas

IDA ARENEEM
SALME ja PEETER AUKSI
JÜRI AUKSI

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBI LIIGET

OSVALD RAIDLO't

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

LUGUPEETUD SELTSI LIIGET

OSVALD RAIDLO't

mälestab kurbuses

TORONTO EESTI SELTS

ARMAST

OSVALD RAIDLO't

mälestab leinas

NOSTRA DOMUSE pere

KAASVÕITLEJAT

OSVALD AUGUST RAIDLO't

mälestab leinas

TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING

MANALASSE VARISENUD
RAHVUSKAASLAST

KUSTAV NAPP'i

sündinud 16. juulil 1893 Hiiumaal
surnud 17. augustil 1983 Suttonis

Mälestavad Royal Beachi eestlased

F. AADLI	R. MEEMAN abikaasaga
K. AASPERE abikaasaga	E. MÖLLER abikaasaga
R. HÕBE abikaasaga	A. MÖLLER
E. JUKK abikaasaga	H. NORTMAA abikaasaga
T. JENTS abikaasaga	L. OBAK
J. KAUBER	R. PARMAS abikaasaga
P. LEETMAA abikaasaga	A. PÄRI
E. LOOD abikaasaga	O. PÄÄBO
O. LUUKAS abikaasaga	M. PFLUG abikaasaga
H. LUUKAS	E. ROO
E. MARTINSON	O. ROOSENBERG abikaasaga
J. MARTVEE abikaasaga	M. SUTT
O. MEIDLA abikaasaga	J. SÄÄGI abikaasaga

Puhka rahus.

HEAD SÕPRA JA NAABRIMEEST

KUSTAV NAPP'i

mälestab leinas

perekond LAENDE

ARMAST

OSWALD KÕPPER'it

mälestab

KARL OLLINO perekonnaga

ARMAS VILISTLANE

VALTER RAUDSEPP

sündinud 3. aprillil 1910
surnud 13. augustil 1983

mälestab kurbuses

KORPORATSIOON TEHNOLA KANADAS

Loeng: 40 sõlteaastat

R. J. Misiunas ja Rein Taagepera käsitavad oma äsjailmunud raamatus aastaid 1940—1980 kolme Balti riigi kohta tervikuna. On ka küllalt olulisi erinevusi ja neid toovad autorid hästi välja.

Rein Taagepera loeng piirdub nende erinevuste selgitamisega. Rein Taagepera algas teaduslikku tööd füüsikaprofessorina, kuid siirdus hiljem ühiskonnateaduste alale, tõustes Kalifornia ülikooli korralise professori astmele. Taagepera töödest paistab läbi tema täppisteaduslik tagapõhi, ja erandina enamusest ühiskonnateadlastest, ta püüab oma töödes poliitilisi ja ühiskondlikke nähteid kvantitatiivselt esitada.

Rein Taagepera loeng järgneb tema esinemisele Balti noorte konverentsil Ühendriikides ja Metsaülikoolis. Loeng on kolmapäeval, 31. augustil kell 7.30 Tartu Instituudis. Peale loengut on, nagu tavaliselt, jutlemine kohvitassi juures.

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

Vastavalt trükikoja tehnilistele nõuetele palume käsikirjad „Meie Elu" toimetusele saata masinkirjas ja võimalikult varakult enne lehe ilmumist.

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.
Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
Telefon 461-0764

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Hellstada tel. 489-8811 • 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)
EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„MEIE ELU" ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Poko's Meat Products äride .... 376 College St.
767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatesson ..... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St. Willowdale

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $40.00, 6 k. $22.00, 3 k. $15.50. USA-sse — 1 a. $44.00, 6 k. $25.00, 3 k. $17.00. Ülemeremaadesse.— 1 a. $48.00, 6 k. $26.00, 3 k. $19.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $58.00, 6 k. $29.00.
„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

TELLIMISKUPONG:
Palun saatke minule „MEIE ELU" ..... kuuks.
Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).
Nimi: .....
Postiaadress: .....
Kuupäev .....
.....
(Allkiri)

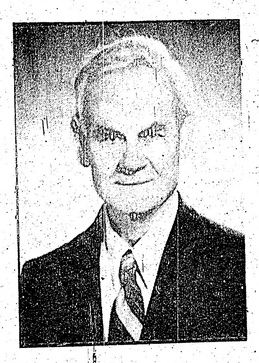

ALBERT IRS 75

Agronoom Albert Irs pühitses 22. augustil 75. sünnipäeva. Juubilar on sündinud 1908. a. Tartumaal, Valgutas, taluperemehe üheksanda ja noorima pojana.

Kohaliku algkooli järele jätkab ta õpinguid Tartu Reaalkoolis, mille lõpetab 1928. a. Pärast aastast sõjaväeteenistuskohustuse täitmist astub Albert Tartu Ülikooli Põllumajandusteaduskonda. Selle lõpetamisel 1933. a. asub Kuremaa riikliku majandi abivalitseja kohale. Paari aasta pärast kutsutakse ta aga Põllutööministeeriumi juurde piimandusala üleriikliku inspektori kohale. Ka sellele tööalale jääb ta kaheks aastaks. Kas pealinna võlude ahvatlusel või vastutusrikkamate ülesannete otsingul võtab ta vastu Võiekspordile kuuluva Tallinna Keskmeierei juhataja koha. Tuleb märkida, et Albert oli veel kahekümnendates eluaastates, kui talle usaldati ettevõte, mis koos maal asuvate ostupunktidega oli Eesti oludes suurim, ligi 350-lise personaliga ja mis rahuldas ligi 90% kogu pealinna piima ja piimasaaduste tarvidusest.

Ainulaadsete kogemuste tõttu püsib ta omal kohal kuni 1944. a. sõjavankri-eest Saksamaale põgenemiseni. Ka seal jätkub töö piimandusalal, enamus aega riiklikus uurimis- ja katsejaamas, Kielis. Pärast sõja lõppu värvatakse UNRRA koosseisu, kus muude ülesannete kõrval esindab ka kaasmaalasi. Saksamaalt siirdub Albert Inglismaale, kus ta Sletfordi põllumajandusliku komitee hostelli juures täidab mitmesuguseid ülesandeid ja tegutseb ka kuni 200 pealise töögrupi juhina.

1951. a. suvel Kanadasse saabumisel peab ta halbade tööturu tingimuste tõttu esialgu leiba teenima mitmesugustel tööaladel kuni järgmisel aastal erialalise töökoha leidmiseni. Nüüd algab kiire ja katkestamata karjäär Toronto suurimas piimatööstuses, mis viib kuni käitise juhi kohuste täitmiseni.

Paralleelselt tööülesannetega lõpetab ta 1956. a. ülikoolikursused käitisjuhtimise alal.

Albert siirdus puhkepalgale 1973. a., kuid mitmed aastad järjest kutsutakse teda eriülesanneteks tagasi.

Juubilar ei ole oma intensiivse elukutselise tegevuse kõrval olnud pealtvaatajaks eesti ühiskondlikus tegevus. Esimeseks suuremaks sammuks oli 1954. a. Eesti Agronoomide Koondise organiseerimine. Ta oli koondise esimene esimees ja sellest peale, kogu koondise tegevuse vältel, on ta olnud selle nn. „hingeks". Albert on aastaid võtnud osa Tartu College'i Nõukogu tegevusest ÜS Liivika esindajana.

Organisatsioonide tegevusest osavõtmise kõrval on ta oma mõtteid ja seisukohti avaldanud ajakirjanduses. Samuti oli ta suurteose „Eestlased Kanadas" alatoimetaja ja ühe peatüki autor. Möödunud kevadel valiti ta „Meie Elu" väljaandva „Eesti Kirjastus Kanadas" esimehe kohale.

Alberti elumuresid, -rõõmusid ja -raskusi on möödunud kolmekümne viie aasta kestel jaganud sarmikas ja vaimukas abikaasa Ellen.

Juubilari tuntakse heatahtlikuna, sõbralikuna ja tasakaalukana. Ka kõige raskematest saatuslöökidest on teda üle aidanud optimistlik ja elujaatav maailmavaade.

Arvukas sõprade ja tuttavate pere ning kaasvõitlejad Üliõpilasselts Liivikast soovivad Albertile palju õnnerikkaid ja viljakaid aastaid.

L. KOOBAS

KUHU MINNA?

Pühap., 21.—28. aug. Piiblipäevad Immanueli kirikus, 21 Swanwick Ave.

Neljap., 25. aug. prof. W. Rand'i loeng „Arhipelaagidest ja meist" Tartu Instituudis algusega kl. 7.30 õ.

Laup., 27. aug. Saare—Mulgi—Võru ühine Suvepäev Jõekäärul.

Kolmap., 31. augustil prof. R. Taagepera loeng „Eesti, Läti, Leedu 1940—1980" Tartu Instituudis algusega kl. 7.30 õ.

Laup., 10. ja 11. sept. võrkpalliturniir ja Balti kergejõustikuvõistlused Jõekäärul.

Prof. Eduard Viirsoo 80

Eesti mees Argentiina linna aukodanikuks

Põhja-Argentiinas, Tucumeni linnas tähistas 4. augustil oma 80. sünnipäeva prof. ja teadlane Eduard Viirsoo. Teda on nimetatud Argentiina juhtivate tegelaste poolt ainulaadseks isiksuseks nii oma töökuse kui ka töösaavutuste poolest, kuna juubilar asus pälvitud puhkepalgale alles oma 80. eluaasta künnisel pärast 32 pingerikast tööaastat uuel, erineval kodumaal.

Eduard Viirsoo elukäik algas Tartu ligidal Uderna vallas. Ta lõpetas Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonna, omandades lisaks ka kesk- ja kutsekoolide eriainete õpetaja kutse. Õpetajana ta algaski tööd Türi Aiamajandusgümnaasiumis, kust siirdus 1934. a. Tallinna linna agronoomi kohale. Edaspidine tõusutee katkes 1944, millal üldine põgenemislaine kandis ta koos abikaasa ja tütrega Rootsi. Koht leidus siingi aedviljade aretamise alal Weibullsholmi katsejaamas Landskronas.

Ent kaugused avaramate võimalustega tõmbasid ja 1949. aastal asus E. Viirsoo perega Argentiinasse, lepingu alusel taimekasvatuse professorina Tucumani ülikooli teenistusse. Siin kartuli ürgkodumaal, kust see kultuurtaim aastal 1565 Euroopasse toodi, kujunes uue professori elutööks siinseis kuni 4000 m kõrgustes mägedes kasvavate metsikute kartuliliikide ja nende ürgvormide uurimine. Esimesena kogu Lõuna-Ameerikas asutas ta kartuli iduplasmakogu, et tundma õppida pärilikkusaineid tõvekindlate sortide aretamisel. Aastal 1972 siirdus juubilar Tucumani taimekasvatuskatsejaama tööle ja sealt Tafi del valle kartulikasvatuskatsejaama juhatajaks, et jätkata uurimusi haigustevaba seemnekartuli aretamiseks kuni puhkepalgale minekuni.

Prof. E. Viirsoo uurimused, kokku 30 trükis ilmunud tööd, on teinud ta nime tuntuks kogu maailma selle ala asjatundjate keskel. Tafi del Valle mägilinna ümbruse põllud on tuhande hektari ulatuses seemnekartuli kasvatuse all. Esmakordselt kogu Lõuna-Ameerika ajaloos asendab oma kartuliseeme kallilt sisseveetud kartuliseemne, säästes riigile miljoneid dollareid. Veeti ju Eestistki 30-ndail aastail mõni tuhat tonni seemnekartulit Argentiinasse.

Prof. E. Viirsoo tööd on tunnustatud ja hinnatud mitme auhinnaga: Tucumani osariigi põllutööministeeriumi kuldauraha 1977, Argentiina keskvalitsuselt kuldauraha 1978, Tucumani kubernerilt kuldauraha 1979 ja 1982. a. teatas Tafi del Valle linnapea E. Viirsoo auks korraldatud pidusöögil, et ta on valitud selle linna aukodanikuks. Sel puhul ilmus tema kohta kiitvaid kirjutisi Argentiina ajakirjanduses.

Klimaatiliselt on Tucumani ümbrus ideaalne vanaduspäevade veetmiseks: aasta läbi on siin suvi aias õitsevate roosidega, talvel on aga mägedes 10 kraadi külma ja küllalt lund. Puuduseks on kaasmaalaste kaugus — 1200 km pealinnani ja pidev inflatsioon — kirjamark 23 000 pesot. Iga valitsus eelmisest hullem. „Tuleb osata elada, tangot kuulata ja rahul olla", ütleb juubilar ise. Soovime juubilarile mõnusaid pukusepäevi. E. Viirsoo kuulub akadeemiliselt Eesti Üliõpilaste Seltsi vilistlaskonda.

A.KURLENTS

Prof. E. Viirsoo 80

Elsa Maasik 75-aastane

Kodumaal sai 23. juulil 75-aastaseks ooperilauljanna Elsa Maasik.

Ta on sündinud a. 1908 Vastseliinas, lõpetanud 1935 Tallinna konservatooriumi, täiendanud end välismail. Esines 1932-35 Pärnu „Endlas", 1935-41 Tartu „Vanemuises" ja 1942-63 „Estonias" ooperisolistina.

Elsa Maasik on täitnud paljusid kuulsaid ja paljunõudvaid sopraniosi ooperites ja olnud väga populaarne muusikat armastava publiku hulgas.

Abielupaar Aado ja Aade Alfred pildistatud 1981. a.

Aado ja Aade Alfredi kuldpulm

Pühapäev, 14. aug. oli pidupäev Collingwoodi eestlaskonnale ja perek. A.Alfredi laialdasele tutvuskonnale. Nimelt, ühes vabaõhujumalateenistusega, mis toimus Alfredi Collingwoodi suvila õuel, pühitseti ka, ligemale kahekuise hilinemisega, abielupaar Aado ning Aade Alfredi 50. a. pulmapäeva.

Mõlemad kuldpulmalised, Aado Hausberg-Aaslepp ja Aade Viitra, pärinevad Hiiumaalt, Emmaste vallast, lasterikastest perekondadest. Aado, kes oli 1 1/2-aastane, kui taisa suri, omandas mehaaniku elukutse Ussisoo tööstuskooli kaudu ja alustas tegevust nimetatud kutsealal Hiiumaal, Harju külas. Peatselt ulatus ta töö mandrile, sisustades nii Haapsalu rannahotelli kui ka haiglat vooditega. Kahel korral auhinnastati A. Alfred Haapsalu näitusil voodite ning jalgrataste alal.

Aado ning Aade abiellusid Emmaste valla luteri kirikus 24. juunil 1933. a. Laulatustalituse pidas õp. Embeck. Koos paljude kaashiidlastega, põgenesid Alfredid Rootsi 1944. a. sügisel, asudes elama ja tööle Stokholmi lähedusse. Kanadasse saabusid nad 1950. a., luues endale kodu Torontos, kus kasvasid üles ja said oma hariduse ka nende neli poega — Enn, Eino, Arvo ning Hans. Loetletud on nüüd tuntud eesti ühiskonnas advokaadina, arstina ning arhitektidena. Juba kodumaal ühinesid Alfredid baptisti kogudusega ja ka võõrsil on nad koos poegadega aktiivselt olnud eesti ja kanada vabakogudusis.

Collingwoodis toimunud pidupäeval, kus oli 150-e osavõtja ümber, tervitasid kuldpulmalisi Hiiu seltsi ja ajakirja poolt härrad Liik ja Wahtras ning lähem tuttav E. Marten. Baptisti koguduse õnnitluse andis edasi pastor K. Raid. Kirjalikult tervitas tunnustavate sõnadega aupeakonsul I. Heinsoo. Jutluse pidas pastor E. Meiusi Denverist ja laulis alt A. Kaups. Kõik sõnavõtjad rõhutasid Alfredi perekonna tugevat perekondlikku sidet, kristlikku meelsust, töökust ja sõbralikku abivalmidust. Palvetati Aade Alfredi eest, kes pikemaajalise haiguse tõttu ei saanud pidulikust sündmusest osa võtta. Kaunis suvilas oli kaetud rikkalik söögilaud. Paluti Jumala õnnistust kuldpulmapaarile ja nende neljale tublile pojale perekondadega. Dr. Arvo Alfred koostab praegu Alfredi sugupuud, Hiiumaad ja Harju vaimulikku ärkamist puudutavat teost.

Lola Rahamägi-Kukk 80-aastane

Los Angeleses tähistas oma 80-ndat sünnipäeva Lola Rahamägi-Kukk. Sündmust märgiti üllatussünnipäevapeoga L.A. Eesti Majas, mille oli organiseerinud Aino Kabe. Aimamata, milline suur pidu teda ees ootas, saabus juubilar Eesti Majja dr. Mihkel Kütt'i saatel ja võeti vastu aplausiga. A. Kabe tervitusele järgnes ülevaade juubilari elukäigust, mille andis dr. M. Kütt. Faktid ise toonitavad juubilari elu dramaatilisust.

Noor Aseris sündinud eesti neiu abiellus 1924. a. EELK piiskop Jakob Kukk'ega, aga juba üheksa aastat hiljem tabas perekonda raske saatuselöök, kui juubilar lesestus ja jäi üksinda üles kasvatama oma kolme väikest poega. Saatuse teed viisid juubilari uuesti kokku teda laulatanud piiskop Hugo Rahamägi'ga, millele järgnes abielu 1940. a. Siis aga tumenes taevas Eesti kohal ja meie maa raskete sündmuste taustal arreteeriti piiskop Rahamägi võõra okupeeriva võimu käsilaste poolt aprillis 1941. Paar kuud hiljem, 13./14. juuni massküüditamiste ajal küüditati Siberisse nii juubilar ise kui ka ta kaks nooremat poega, ta ema ja ta abikaasa vanem õde. Imekombel pääses küüditamisest juubilari vanem, tookord 16-aastane poeg, kes parajasti oma onu külastas. Pärast 15 1/2 aastat Siberis ja kümme aastat taas kodumaal, pääses juubilar 1966. a. oma õe kutsel vabadusse, asudes elama Kalifforniasse.

Saatuselöögid pole suutnud sünnipäevalast murda: ikka positiivsena, nooruslikuna ja optimistlikuna on ta kõigile olnud eeskujuks ja õhutajaks. Ta on ka sügavalt usklik inimene ning samuti on muusad tema elu rikastanud. Ta õppis Ants Laikmaa ateljees portree-maalimist, õppis laulu ja oli tshellokunstnik. Sellele on hiljuti lisandunud aforismide kirjutamine.

Sünnipäevapeol laulis Los Angelese Eesti Segakoor juubilarile „Ta elagu" (juubilari enese poja Jaak Kukk'e taktikepi all). Tervitajateks olid: EELK Los Angelese koguduse poolt esimees Arnold Niitme, Los Angelese Eesti Pensionäride Klubi poolt esimees dr. A. Massakas, keda lillekorvi üleandmisel assisteeris Ella Kurruk, Los Angelese Eesti Segakoori poolt Uno Kaskla, kes andis üle ka kingitusümbriku. Koori poolt andis juubilarile punaseid roose Aino Kabe. Tervitas ka abipraost Johannes Aarik Adelaidest, Austraaliast. Los Angelese EELK koguduse õpetaja Rein Neggo õnnesoovide ja söögipalve järele asuti rikkalikku õhtusöögi- ja kohvilauda. Juubilar ise lausus tänusõnu, tsiteerides oma aforismi ta ilmumisel olevast mõttelendude-raamatu teisest köitest.

H.E.

Vaipade ja mööbli keemiline puhastus

samuti akende pesemine. Söögituba, elutuba ja koridor $59.95. Pensionäride üürikorteritele hinna-alandus.

PEETER VALING — Tel. 690-4961

MALE

Eestlasi ülekanadalisel turniiril

Ülekanadaline 1983 aasta maleturniir toimus Torontos ja tõi kohale peaaegu nelisada osavõtjat lähedalt kui kaugelt. Turniir oli esmakordselt jaotatud nelja klassi ja kuna see oli lahtine, leidus igas klassis uustulnukaid.

Esiklassis (premier) mängisid tuntuid Kanada, USA ja Euroopa malemeistreid, kuid mitte ühtegi eestlast, kuigi I. Liitoja (2130) oleks võinud seda teha.

A klassis (intermediate 1600-2000) mängis edukalt meie tuntud noormaletaja Martin Veltmann (1864, Ottawast). Ta juhtis neljandas ja viiendas voorus olles ainukese maletajana kõiki vastaseid võitnud. Kahjuks ei õnnestunud tal oma edu hoida ja selles klassis esikohta saavutada. Tema tulemused olid kuus võitu ja üks viik, mis andis talle 6,5 punkti kümnest võimalikust selles üheksa päeva kestnud turniiril, mis on väga hea saavutus sarnasel suurüritusel.

Toronto Eesti Maleklubi oli osavõtmas viie maletajaga, kes kõik mängisid B klassis (900-1600 amateur), kus oli 111 osavõtjat. Nendest oli edukaim O. Randoja, kes saavutas 6 punkti (5 võitu, 2 viiki ja 3 kaotust). Samuti olid edukad L. Joselin ja V. Pikkand, mõlemad saavutasid 5 punkti. P. Smeelen sai 3 punkti ja ka J. Järve, kes loobus turniiri lõpetamisest peale kaheksandat vooru. Järve oli edukas hiljuti toimunud maleturniiril, mis peeti Lääneranniku Eesti Päevadel, kus ta võitis karika. B klassi võitis M. Miklausiac, kes saavutas 8 võitu ja kaks viiki, seega 9 punkti 10 võimalikust. Arvesse võttes seda, et ainult neli maletajat 111 osavõtjast ületasid 7,5 punkti piiri, siis on T.E.M. maletajate saavutus silmapaistev.

Aeg

Paul Keres'e mälestusturniir kirimales

Algas Põhja-Ameerika eestlaste Paul Keres'e mälestusturniir kirimales. Osa võtavad järgmised maletajad:

Harry Kord, Arnold Nestra, Ivan Romanenko, dr. Paul Schmidt, Anton Sildmets, Koit Tullus ja Jüri Täht.

Nestra elab Montrealis, Kanadas, teised osavõtjad on kõik USA-st. Kutsed turniirist osavõtuks olid saadetud ka mitmele Toronto ja Ontario maletajatele, kes aga mitmesugustel põhjustel loobusid osavõtust. Eriti kahju on, et turniirist osa ei võta ühtki noorema põlve maletajat.

Dr. Schmidt ja Romanenko ei ole küll rahvuselt eestlased, aga nad on olnud Eesti maletegevusega tihedalt seotud.

Dr. Schmidt oli Eestis Keres'e suurim konkurent. Enne Keres'e suurmeistriks saamist mängisid nad ühe matshi, mis lõppes viigiliselt. Ta on tulnud kaks korda Eesti meistriks ja mängis 1939. aastal Argentiinas, Buenos-Aires'is toimunud maleolümpiaadil meie pronksmedali võitnud malemeeskonnas Keres'e järele teisel laual. Sõjaaastatel ta on tulnud ka Saksamaa meistriks ja on jaganud ühel turniiril isegi esikohta Alehhin'iga, kes oli tol ajal maailmameistriks. Omab rahvusvahelise meistri tiitli.

Romanenko on ka juba Eestis malevõistlustest osa võtnud: 1941. a. ta jagas Tallinnas TEMS'i esivõistlustel 2., 3. ja 4. kohta. On osa võtnud maleturniiridest ka Austrias ja on eriti edukalt esinenud paljudel USA „avatud esivõistlustel". Võitnud turniire Washington D.C. ja Atlandi ranniku piirkonnas. Võistelnud edukalt siinsetel eestlaste maleturniiridel ja on esinenud meie meeskondades meeskondade vahelistel võistlustel. Kuulub mängutugevuselt meisterklassi.

Sildmets'a võiks nimetada USA eestlaste „mister kirimaleks". Võitis 1964 a. „Golden Knights" kirimale finaalturniiri, võites eelmängudega kokku kõik 18 mängu. 1968 a., mil ameeriklane Berliner sai kirimale maailmameistriks, oli Sildmets USA kirimale edetabelis Berliner'i järele teisel kohal. (3-4000 kirimaletaja hulgas). Praegu tal on käimas 55 mängu. Kuulub kirimale meisterklassi. Mitmekordne Nebraska osariigi ja Lincoln'i linna meister jne. On aastate jooksul võitnud 48 karikat.

Tullus on USA-s ilmunud maleajakirja „Eesti Male" isaks. Ajakiri algas 1953 a. ja jätkas ilmumist ligi 20 aastat, pakkudes huvitava malematerjali kõrval ka laialdast informatsiooni eestlaste maletegevuse üle terves maailmas. Võttis osa 1953 a. esimesest USA meisterkandidaatide turniirist ja kvalifitseerus USA esivõistlustel kaasamängimiseks. Mängis kaasa Põhja-Ameerika kirimale meistrivõistluste poolfinaalis, 8. kirimale maailmavõistluste poolfinaalis jne. On olnud USA eestlaste esimaletaja kolmel korral. Kuulub mängutugevuselt meisterklassi.

Kord oli juba kodumaal tuntud maletaja. Jagas 1942 a. Tartu meistrivõistlustel esikohta koos Kibberman'i ja Vooremaaga. On võistelnud kahel Eesti esivõistlusel üsna hea eduga. Esinenud USA-s paljude malesimultaanide andmisega ja on konkureerinud Michigani kiirmale turniiridel edukalt Michigani meistritega. Kvalifitseerus 1981 a. „Golden Knights" kirimale finaalturniirile. On kirimale maisterklassi kandidaat.

Täht on tuntud kirimaletaja. Oli ka New Yorgi Eesti Maleklubi meistriks 1965- ja 1966-ndatel aastatel. Mängutugevuselt kuulub ekspertide klassi.

Nestra on võistelnud edukalt paljudel Põhja-Ameerika eestlaste meistrivõistlustel. Mängutugevuselt kuulub ekspertide klassi.

H.K.

KANADA EESTLASTE EDETABEL MALES

A (rat. 1600+): 1. Peter Matsi 2192, 2. Ingvar Liitoja 2141, 3. Martin Veltmann 1949, 4. Endel Tooming 1861, 5. Uno Wesingi 1739, 6. Jaak Triefeldt 1723, 7. Harold Uuetoa 1718, 8. Alex Küti 1673, 9. Ivar Laurima 1667, 10. Kalev Pügi 1610.

B (rat. 1599—): 1. Alf. Veltmann 1576, 2. C. Vahejaus 1568, 3. Andrus Kõresaar 1534, 4. Johan Koger 1503, 5. Lembit Joselin 1494, 6. Erik Rammo 1467, 7. Oss Lisits 1459, 8. Jaak Järve 1435, 9. Madis Pügi 1293, 10. Kalle Pügi 1264, 11. Andres Pügi 1150, 12. Erik Naar 970.

Lisaks tulevad Olav Randoja ja Valdeko Pikkand.

Kogu Kanadas on 1407 maletajat 1600+ rat. ja 2756 maletajat 1599— rat. Seega moodustavad 1600+ rat. maletajat esimese 1/3 kogu võistlejate arvust.

PAUL KERES

Kes ja Kus

Kahekuisel misjonitööl Argentiinas viibis koos grupi kanadlastega Indrek Järve Torontost, näidates Jeesuse filmi hispaania keeles mitmes Argentiina linnas ja luues kontakte kohalike usklikega.

ROOTSLANE REISIB KÕIGE ENAM

Rootslased tööeas reisivad kõige rohkem maailmas puhkusreisidele. Ühe uurimuse järgi kasutab 86 protsenti rootslastest puhkusreise.

Leibkonna peale olid keskmised reisikulud möödunud aastal 5.581 krooni.

Rootslaste meelest on Kreeka parim suvitusmaa, kui võtta arvesse kulusid. Kohe selle järele tuleb Hispaania ja kolmandal kohal Rootsi ise.

Montreali külastas litsentsiaat Peet Hõbeda, kes võttis osa Chateau Montebello's, Que. toimunud rahvusvahelisest kongressist, mis käsitas: „The Use of Fly Ash, Silica Fume, Slag and other Mineral By-Products in Concrete". Peet Hõbeda töötab Rootsi Riiklikus Teede ja Transpordi Instituudis teadusliku uurijana.